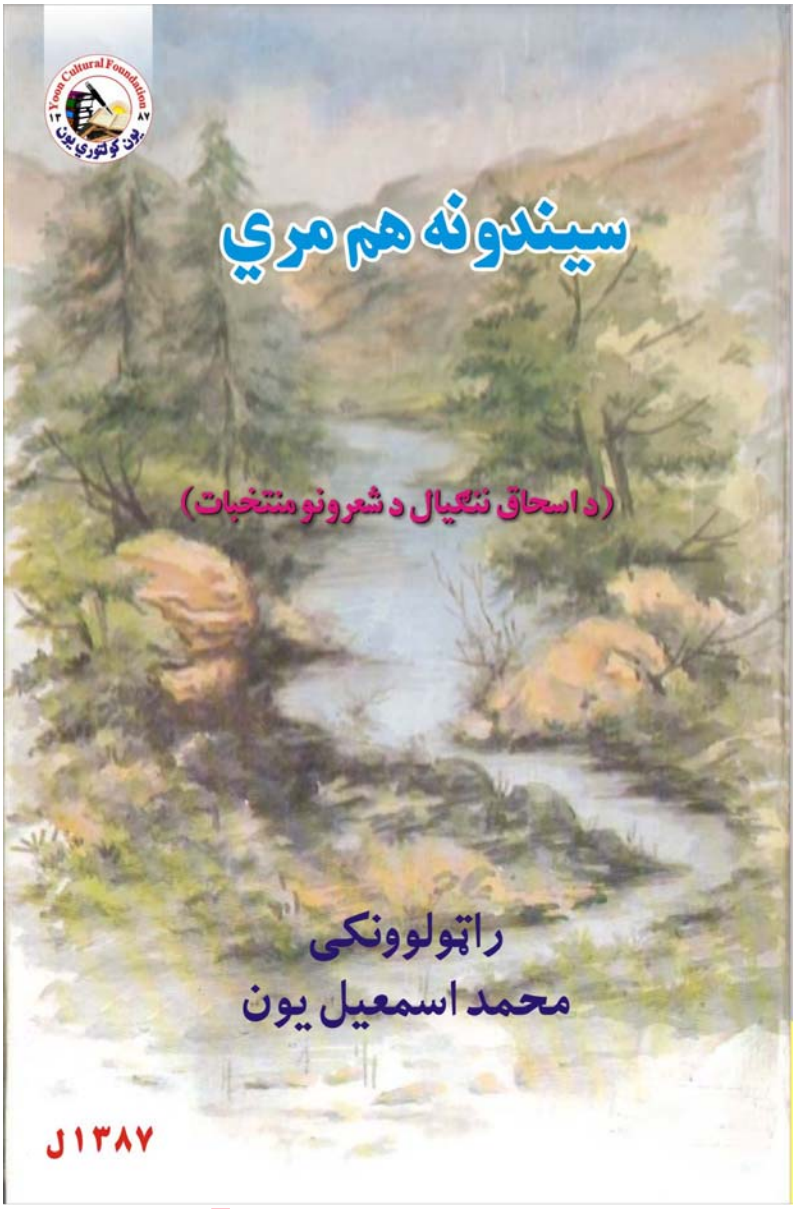

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيندونه هم مري

(د اسحق ننګيال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی

محمد اسمعيل يون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتـاب نـــوم:	سیندونه هم مري
شـــــاعـــر:	اسحاق ننګیال
راټــولــوونـکی:	محمد اسمعیل یون
خـــپـــرنـــدوی:	یون کلتوري یون
چـــاپـــشـمـــېر:	۱۰۰۰ټوکه
لــومـــړی چاپ:	۱۳۷۷ل کال
دویـــم چـــاپ:	۱۳۸۷ل کال
د راټـولـوونکي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خـــپرنـــدوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
کـــمـــپوزر:	وفاالرحمن وفا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيوليک

ګڼه	سرليک	مخ
۱	ددې اثر دويم چاپ	۱
۲	يادونه	۳
۳	سريزه	۱۸
۴	ننګيال د نورو ليکوالو له نظره	۴۰
۵	هغه شپې هغه کلونه	۴۴
۶	خيبري تنده	۴۵
۷	طلايي ماهيان	۴۶
۸	ښکاري ته	۴۷
۹	ځار	۴۹
۱۰	ګناه	۵۰
۱۱	غزل	۵۱
۱۲	تشې هوجرې	۵۲
۱۳	د سرو وينو د شپو ځانګې	۵۳
۱۴	شپه	۵۴
۱۵	نصيب	۵۵
۱۶	انګازې	۵۶
۱۷	ژوند ته ژړا	۵۸
۱۹	درشل	۵۹
۲۰	لوونه	۶۰
۲۱	مات خوبونه	۶۱
۲۲	کوټنۍ	۶۳
۲۳	باور	۶۴
۲۴	د مسکو پېغلې ته	۶۵
۲۵	سترې مور مې	۶۶
۲۶	سترې شعرونه	۶۷
۲۷	راشئ او وګورئ	۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸	شو مه دم	۷۰
۲۹	شمشاد شمله، زېړې خبرې	۷۱
۳۰	د خاورين کلي ناوې	۷۲
۳۱	فصل	۷۴
۳۲	ښکاري نظر	۷۵
۳۳	زړه سوی پر غوټۍ	۷۶
۳۴	د بې لارو پل	۷۸
۳۵	سيلۍ	۸۰
۳۶	د شهادت کيسې	۸۱
۳۷	درې نو مونه	۸۳
۳۸	د ماضي پاڼه	۸۴
۳۹	حاصل	۸۷
۴۰	دا ستوري هم تو يې شول	۸۸
۴۱	هغه ورځ	۸۹
۴۲	که سپوږمۍ نه وای	۹۰
۴۳	لمبې په دام کې	۹۲
۴۴	ښېرې په مالت کې	۹۵
۴۵	آس (۱)	۹۶
۴۶	هيلې	۹۸
۴۷	سلامونه	۹۹
۴۸	غلا	۱۰۰
۴۹	ماښو ته سرود	۱۰۱
۵۰	لاس راکوې او که نه؟	۱۰۴
۵۱	موسم	۱۰۶
۵۲	زما ليلا	۱۰۷
۵۳	ستا وفا	۱۰۹
۵۴	کيسې	۱۱۰
۵۵	لکه سپېڅلې لوګوس	۱۱۱
۵۶	ږلۍ	۱۱۲
۵۷	دا کلي مه ورانوئ	۱۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۸	د سفر په لاره	۱۱۵
۵۹	د میلاد په شپو کې	۱۱۶
۶۰	د چړې په څوکه کې	۱۱۸
۶۱	د رڼا کلي ته	۱۱۹
۶۲	د شپې پر بام	۱۲۰
۶۳	د رڼا مرګ	۱۲۱
۶۴	ته لکه لمر	۱۲۲
۶۵	سپرلي ته	۱۲۳
۶۶	ځاځکي ځاځکي	۱۲۵
۶۷	پسرلی، وِلی، باران	۱۲۶
۶۸	لیک	۱۲۷
۶۹	سیوری(۱)	۱۲۹
۷۰	شناختې	۱۳۰
۷۱	ګامونه قدمونه	۱۳۱
۷۲	توپیر	۱۳۳
۷۳	کلی	۱۳۴
۷۴	چغه	۱۳۶
۷۵	د پښتو خبرې	۱۳۷
۷۶	د ویر مالت	۱۳۸
۷۷	پسرلی	۱۳۹
۷۸	کلیزه	۱۴۱
۷۹	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې(۱)	۱۴۳
۸۰	تاک	۱۴۷
۸۱	دلبرې	۱۴۹
۸۲	ازادي	۱۵۰
۸۳	(څو منثور شعرونه) زموږ مړینه	۱۵۲
۸۴	درد	۱۵۴
۸۵	پیغمبران هم ژاړي	۱۵۵
۸۶	برخه	۱۵۷
۸۷	دنیا	۱۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۸	مساپر	۱۵۹
۸۹	پياله	۱۶۰
۹۰	لاره	۱۶۱
۹۱	کب	۱۶۲
۹۲	مينه	۱۶۳
۹۳	څانګه	۱۶۴
۹۴	زه او غر	۱۶۵
۹۵	د غنمو وږی	۱۶۷
۹۶	کښت	۱۷۰
۹۷	عبدالباري جهاني ته !(۲)	۱۷۱
۹۸	وينې پر کاله	۱۷۳
۹۹	بيديا	۱۷۴
۱۰۰	ګيله	۱۷۶
۱۰۱	شيخ	۱۷۷
۱۰۲	ګړۍ	۱۷۸
۱۰۳	پوښتنه	۱۷۹
۱۰۴	دا کلی دا وطن	۱۸۰
۱۰۵	جنازې	۱۸۲
۱۰۶	کلی- دېره	۱۸۳
۱۰۷	ګلونه	۱۸۵
۱۰۸	د ((ادم)) وصيت	۱۸۶
۱۰۹	د احمق په لټون	۱۸۸
۱۱۰	بادشاه او معشوقه يې	۱۹۲
۱۱۱	پر قبر مې ۱۹۶	
۱۱۲	بزګر	۱۹۸
۱۱۳	بنګړيواله	۱۹۹
۱۱۴	غېږ	۲۰۲
۱۱۵	ښاپېرۍ	۲۰۴
۱۱۶	سيلاني بلبلې	۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۷	رورډه	۲۰۸
۱۱۸	تنده	۲۰۹
۱۱۹	ویرنه	۲۱۰
۱۲۰	داسې لور داسې لوونه	۲۱۳
۱۲۱	نه جام نه څادر	۲۱۷
۱۲۲	سیوری (۲)	۲۱۹
۱۲۳	کور مې	۲۲۳
۱۲۴	غزل (۱)	۲۲۶
۱۲۵	رحمان	۲۲۷
۱۲۶	سیند	۲۳۰
۱۲۷	کرونده	۲۳۱
۱۲۸	کچل	۲۳۳
۱۲۹	یو رنګ یو باد	۲۳۷
۱۳۰	غر (۲)	۲۴۰
۱۳۱	غزل او خنجر	۲۴۲
۱۳۲	کجاوې	۲۴۳
۱۳۳	چوپتیا	۲۴۶
۱۳۴	زه هم درځم	۲۴۷
۱۳۵	مور ته مثنوي	۲۵۴
۱۳۶	زړی (۱)	۲۵۷
۱۳۷	نیمګړی غزل	۲۵۸
۱۳۸	شپېلۍ (۱)	۲۵۹
۱۳۹	د زردشت خوب	۲۶۰
۱۴۰	راته وناڅه هنداري	۲۶۲
۱۴۱	درځنې لاړم کلیه	۲۶۴
۱۴۲	دروغ	۲۶۷
۱۴۳	غزلبولې	۲۶۸
۱۴۴	سیند ته غزل	۲۶۹
۱۴۵	غزل	۲۷۰
۱۴۶	شپېلۍ (۲)	۲۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۷ غوښتنه ۲۷۲
۱۴۸ د وینو غزل ۲۷۳
۱۴۹ غر (۳) ۲۷۴
۱۵۰ غر (۴) ۲۷۵
۱۵۱ آس (۲) ۲۷۶
۱۵۲ خوب ۲۷۷
۱۵۳ غر (۵) ۲۷۸
۱۵۴ دا کښېتونه او بادونه ۲۸۰
۱۵۵ غزل ۲۸۴
۱۵۶ اورنی پر درمندونو ۲۸۵
۱۵۷ زېږدا ۲۸۷
۱۵۸ زېږی (۲) ۲۸۸
۱۵۹ بې نښې ۲۸۹
۱۶۰ غر (۶) ۲۹۰
۱۶۱ خوب ته سرود ۲۹۱
۱۶۲ تش صدف ۲۹۲
۱۶۳ جامِ جم ۲۹۳
۱۶۴ له خوشاله تر ننګیاله ۲۹۴
۱۶۵ یا سر نه مري ۲۹۵
۱۶۶ د چغو تصویر ۲۹۷
۱۶۷ غر (۷) ۲۹۸
۱۶۸ خوب په ایینه کې ۳۰۰
۱۶۹ له ابلیس سره ۳۰۱
۱۷۰ هغه غر هغه سیوری ۳۰۳
۱۷۱ وېره مینه ۳۰۴
۱۷۲ مینه او ژوند ۳۰۵
۱۷۳ کوچې په باران کې ۳۰۷
۱۷۴ کله چې لمر ګل وکړي ۳۰۸
۱۷۵ د باغ غزل ۳۰۹
۱۷۶ یو شین انځور ۳۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۷	بیه	۳۱۱
۱۷۸	دوه پرښتې	۳۱۲
۱۷۹	ونه	۳۱۳
۱۸۰	دا جل دا برسات	۳۱۴
۱۸۱	د خوب کوترې	۳۱۵
۱۸۲	مات لمر	۳۱۷
۱۸۳	هغه دار هغه چنار	۳۱۸
۱۸۴	مینې ته	۳۲۰
۱۸۵	شپه	۳۲۲
۱۸۶	غزل	۳۲۳
۱۸۷	ژوند	۳۲۴
۱۸۸	دا هوجرې او دا شملې	۳۲۵
۱۸۹	لیک	۳۲۶
۱۹۰	مړوند	۳۲۷
۱۹۱	د لور غزل	۳۲۸
۱۹۲	غزل	۳۲۹
۱۹۳	زما د چم ونه	۳۳۰
۱۹۴	یو سیوری یو ګل	۳۳۱
۱۹۵	ګناه	۳۳۳
۱۹۶	کله چې لمر شین شي	۳۳۵
۱۹۷	غزل	۳۳۸
۱۹۸	یو باد یو منصور	۳۳۹
۱۹۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر دویم چاپ

خدای بښلی اسحق ننګیال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ یوه نومیالۍ څېره ده. که مرګي له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به یې داسې نور ګڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننګیال د ټولې شاعرۍ کلیات نه دي، خو منتخبات یا تر یوه حده غورچاڼ ورته ویلای شو. ځکه چې نه یوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه یې هم تر یوه ځایه غورچاڼ شوی او ځینې شعرونه ورسره یوځای شوي دي، نو ځکه یې د اسحق ننګیال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننګیال په چاپي شعرونو کې نور ډېر ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه همدې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت یې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطره یې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زیات شوي او د انټرنټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځپو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنيټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من يم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنيټ ځپو ته وروسپاري، چې هم تري ګټه اخيستنه عامه او اسانه شي او هم د مرګ له خطره وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښنا ييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکۍ او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون
ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ
۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳مه نېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه

د تېرو دوو لسیزو په بهیر کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه یو هم خدای بښلی اسحق ننګیال و. ده د ځوانۍ په شېبو (پنځوسمو کلونو په بهیر) کې شاعري پیل کړې وه، خو د ژوند تر پایه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږی او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقیقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسیله وه. ننګیال لږ تر لږه د خپلې څلېرویشت کلنې شاعرۍ په بهیر کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بیا یې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غمیو حیثیت لري او کولای شي د ننګیال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېره وخته ژوندی وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنیزو، سیاسي، فکري او نورو مسایلو او چارو کې د بریو ترڅنګ له یو لړ ښوېدنو، تېروتنو، هیلو او نهیلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننګیال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځینو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنګ، د هغه د ټولنیز، سیاسي او اخلاقي شخصیت انځور هم تر سترګو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنرمند تخلیق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زیاتې کچې د باطني شخصیت هنداره ده، نو کله چې د ننګیال پر شخصیت خبرې کېږي، مجبور یو د هغه د شعر نړۍ وګورو او هغه کلمه یوه یوه تر سترګو او فکره تېره کړو، چې د ننګیال له ضمیره یې سرچینه اخیستې او بیا د شعر پرښتې په خپلو اوښکو مینځلې او د مینې د نړۍ د ابدیت غېږې ته یې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به یې یو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې یې د فکري ښوېېدنو اټکل کېدی شي.

ننګیال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پیل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقیدې د بحران او د معنویت د سقوط)) پر لور روان و. ګڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلوني هڅه کوله. شعارونه یې خواږه وو، خو وروستي عملونه یې ترخه...

د ننګیال د ذهن یوه برخه هم د یو سیاسي فکر د جال په کړۍ کې ګیر شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سیوری نه وغوړولی، چې د ناورین لومړی پړاو پیل شو. بیا ناورین د پاسه بل ناورین او غمیزه راغلل، چې نه یوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې ولړزولې، بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زيات دوام وموند او ننګيال هم په داسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې ټکلورۍ په ټکر کې و. ننګيال په دې کلونو کې لکه د نورو ګڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راګير و، چې تر دې دمه يې لا نه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګيال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري ښويېدنې ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې احکلېده، چې يوه ورځ به دده دې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننۍ نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينګار کړي.

کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري بريمن ګامونه اخلي، نو تېل شوی، تصنعي او ناشعوري اندود يې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترګې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ ضمیر کې یې همدا راز پټ و، له ځینو نورو څخه په دې لار کې څو ګامه د مخه شو. جرئت او ربښتینولي یې د دې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبیاتو او د شعر د شعري جوهر د پیاوړتیا لپاره په ځرګند ډول هڅې پیل شوې. په همدې کلونو کې په څرګند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاګیزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډګر کې د هېواد د پیاوړې کره کتونکي او کیسه لیکونکي زرین انځور او بیا د تکړه کره کتونکي لطیف بهاند او نورو زیار او هڅې د یادونې او ستاینې وړ دي. دوی یو زیات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې یې د ((شعاریت)) پر ځای د ((شعریت)) جوهر پیاوړی بربښېده او یا په کې د شاعرۍ تومنه ځرګندېدله، د بېته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګیال یو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پیل شوي بهیر سره یو ځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننګیال د بریمنو هڅو د پیل کلونه دي. دې بهیر تر ۱۳۷۱ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګیال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبیت یې د هېواد د یو ستر عاطفي شاعر تر بریده ورساوه. ننګیال د همدې کلونو په بهیر کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځینو چاپي مجموعو، په ځانګړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه یې ((شعرونه)) نه ګڼل. د ده شاعرۍ د پرمختګ بهیر دومره ګړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زیاتو شعرونو ته به یې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پیله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته یې د خوږو کلمو یو زرین شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ل کال د غويي میاشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم یو ستر ستمي ناورین او غمیزه پر افغانانو ور وتپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو، د ننګیال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګولیو په باران کې یې ایله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته یې ټول تیت و پرک شول او څو ځله په یوه ښار کې له یوه ځایه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کالیو په کیسه کې خو نه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه یې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا یې ویل: ((یاره پیرجانه افسوس چې دا کتابونه یې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د یوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ یوه ګولۍ یې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو یې د بدن ځینې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ببرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنجشېری ولمساوه. تياره ماښام و، ډېوه يې لا لګولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملګرو سره يوځای په کوټه ور ننوت. خدای(ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوی سترګې ولګېدې. دې لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو ګوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوږ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تا يی وقت اين اتاقه ايله می کنی، ديگر ده اينجا نبينم ات، ای اتاق را ما برای چرم کنی کار دارم)). څو ورځې د هغه په سترګو کې له اوښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانګې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتې نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنګ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زمونږ د کور ور يې ټک ټک کړ او په ببړنې ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقررۍ امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاو وو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)).
بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلداري معاش مزه يې لا څکلې نه وه، چې د مرګ پرښتو يې روح پر خپلو وزرونو د ابديت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننګيال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننګيال د سرګردانه ژوند په باب ځو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننګيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننګيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننګيال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سينګار شوې ده. دده د فکري تګلوري ليکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی دی. په حقیقت کې د ننګیال د وروستیو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنګین او مانیز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده یو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې ده د **۱۳۲۵**ل کال د غبرګولي د میاشتې پر لومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یوازې په هېوادنۍ کچه زیات منښت پیدا کړ او ډېر اغېز یې وشینده، بلکې د شمالي کوریا په هېواد کې د ځوانانو د یو نړیوال فیستوال په ترڅ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسیقۍ په څپو کې په سندریزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مینوالو د منښت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننګیال د شعري بهیر د پرمختګ په وجه، د مړینې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګاڼه او ویل یې چې د ((شعاریت)) نښې په کې لیدل کېږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه ولیکل، خو د ځانګړو مجموعو او یا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستیو کلونو شاعري د شعر د زیاتو مینوالو او لوستونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم لیکوال او یا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ویل به یې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده یوه ستره هیله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو ووینې. د ننګیال په ژوند خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه هیله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړینې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنګیانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پیل وکړ، نو ننګیال مې یوه شپه په خوب کې ولید، خوله یې له خندا شنه وه او همدا سې په خوشالۍ یې راته وویل: ((پیرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله..)) ما ورته ویل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راویښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاټین مې ولګاوه او د ننګیال په چورت کې لاړم- یو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګیال تصویر تر سترګو سترګو کېده. زه د دې شعرونو تر پایه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې یم، لکه یو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننګیال د وروستیو کلونو، فکري او عاطفي شخصیت کټ مټ د هغه د اوسنیو شعرونو له مانیزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګیال و، په هر توري کې ننګیال و، دا هغه ننګیال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پیل کې او یا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته یو بېل ننګیال و. هغه د خپلې مینې او عاطفي پر سپین آس سور او د ښاپېریو ښار ته روان و او لکه له هغه ځایه یې د خپل ستي او تپې ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګيال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدی شي لوستونکي هم زما پر برخليک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونګ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به يې د الينګار د ښکلې شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننګيال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرګه به پوره شي. په همدې هيله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې يې وې ترلاسه کړې. هغه يوه شعري مجموعه چې کاپي يې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننګيال چې به کوم شعر وليکه، نو د نورو شاعرانو په شان به يې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه.

حفـيظ الله ګـردش، صـديق الله بـدر، نورمحمـد لاهـو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننګيال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځينو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وويل مونږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګيال صېب هغه شعرونه پيدا کړل، چې په تيت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بيا هم ماته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب د تورو لو ستل بشپړېدو ته نږدې شوې وو ، چې يو ځل بيا په لغمان کې د ننګيال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګيال صېب د يو داسې عکس يادونه وکړه، چې تراوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وويل چې د ننګيال صېب کتابونه او پاڼې يو ځل بيا وګوري، ګوندې څه شعرونه يې ترلاسه شي. هغه ماته وويل: ((مورږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او يادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو مورږ به يو ځل بيا هم ټول کور وګورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستيو شېبو کې و ، چې د ننګيال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېړې له لغمان نه ځان راورساوه او د ننګيال د شعرونو يوه بله کتابچه يې هم راوړه. ما چې د ننګيال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړياوو بار مې يو ځل له اوږو لرې شو. بيا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شويو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شويو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه يو شمېر شعرونه ورسره يو ځای کړل. اوس تر زياته بريده پر دې باوري يم، چې د ننګيال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوړلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي، چې ننګيال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مينه درلوده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د یو لیک په ترخ کې لیکلي وو: ((ځو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ماسره یې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بیا و موندل نو در و به یې لېږم)). له ((سپین ږیري)) څخه یې مقصد (ښاغلی سلیمان لایق) دی چې ننګیال ورسره د شاعرۍ ښه ملګرتیا لرله. دا چې دا شعرونه به پیا وړي شاعر سلیمان لایق سره وي او که نه؟ زه خبر نه یم. د ننګیال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه لیک له تسلسل نه دا سې ښکاري چې د ننګیال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا لیک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه لیکلی و. تر هغه وروسته د ځو کلونو په ترخ کې هغه خپل شعرونه له سره په نویو کتابچو کې لیکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و، چې انځور صېب ته یې لېږلي وو، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتیب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سلیمان لایق ته ورکړل شوي شعرونه هم بیا له سره په کتابچو کې لیکل شوي وي. بیا هم که ښاغلي لایق سره دا شعرونه موجود وي او هغه د دې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته یو ډېر ګټور کار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګیال دا مجموعه (سیندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سیندونه هم مري، ځینې متفرقه شعرونو او د چاپ شویو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکې څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده. ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړې ډول ازاد شعر په برخه کې یوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننګیال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ یې خپلې ژبې ته وړاندې کړی وای)). ننګیال ته دعاګانې.

په مینه او درناوي
محمد اسمعیل یون
۱۳۷۷ل کال- لیندۍ
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه:

اسحق ننګیال

د پښتو دنوي شعري بهیر په یون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په یون کې ، اسحق ننګیال کله څوک هېرولی شي ! ننګیال د پښتو دنوي شعري بهیر د ښایست یوه نښه وه، ننګیال زموږ د شعر د نوي کتاب یوه زرینه پاڼه وه، ننګیال هغه فقیر، هغه ملنګ شاعر و، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې یې هم موږ ته د هنرونو د ښایستونو دومره شته را پرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهیر پرې ویاړ کولای شي، خو که هغه مرګي دا سې بې وخته، یو ناڅاپي او په ډېره بېره له موږ نه وای اخیستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانګه به یې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننګیال د پښتو په اوسني شعري یون کې په عمومي توګه، د یولاس دګوتو د شمېر له نومیالیو او وتلیو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې، یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلېدونکي، پیاوړي او دپاملرني وړ وي، یو یې اسحق ننګیال دی؛ دا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستر ویاړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.
د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړکېچنو، کړېدونکو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمریزو پنځوسمو کلونو له پیلامې څخه شاعري را پیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرو یرغلګرو، تر یرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري-ادبي ارزښتونو پرځای، د نظمونو او شعارونو بازار ښه ګرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنري-شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، د ګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پروړاندې یې، د یو ټولنیز- سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولو مړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري د هغه د وربښمينې لارې سفر وروسته، که هغه د مينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دی، تر ډېره زياته حده يې له هنري-ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننګيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، مونږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښايي يوه يې د ننګيال په څېر ديو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ ورسته بېرته له مونږه واخيست. داسې چې که د دغې خونړۍ غميزې پيلامه د **۱۳۵۷**ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننګيال د **۱۳۷۷**ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرګ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننګيال يې، زمونږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړي: د افغانستان د وروستنۍ شل کلنې غميزې انځورګري، ننګيال تر بل هرچا څخه په ښه ژوره، هراړخيزه او شاعرانه توګه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه او ج ته رسي او څوارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننګيال تر مرګه هم لا دغه غميزه پای ته نه رسېږي، ننګيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغې غمیزې په زړه کې پروت دی. همدغه غمیزه د ننګیال زړه خوري او څاڅکي څاڅکي یې د ویرژړلیو شعرونو په توګه څڅوي، ننګیال د همدغې شلکلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورګر شاعر دی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمګینې او له ویر او وینو ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننګیال د همدا سې یو غمګین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې غمیزې د ویناوال په توګه را څرګندېږي.

دماښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرګ بدلې
ای د ویر پېغلې نغمه شه چې د شپو د جبل بندي یم
راته وژني خوب په ګوتو د شوګیرپیغمبر راغی
مه ځه راستنه شه چې د شپو د جبل بندي یم
غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټیټ سربلد نه یم
دغیرت ناوې شمله شه چې دشپو دجبل بندي یم...(۱)

او یا داچې:

زما د کور هغه وړه هغه بېباکه فضا
زما د کور هغه زاړه هغه ختین بامونه
چې ډو ببدل به دماشومو خنداګانو سین کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېری
د سرو ګلانو د شو پاڼو جنتي تخت نه یې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستی راکاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلي هغه لویې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ د سپین ږیرو د برې
زموږ د سترو کروندګرو د غرمو خپرې
د مرګ په ولو زانګې
اسمان د لویو خړو وریځو او باروتو لوګی
ځمکه دوینو او دمړو له کوپړیو ډکه
انسان د ویر او د دردونو او مرګونو کوربه
کور مې د مړاوو بېګناهو امیدو هدیره
دنیا مو ټوله نړوونکو توپانو نیولې
نو عقله !
نو عقله ای د توپانو دغلو په لاس تښتول شوې ببړۍ
وایه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)
او:
ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
او په ویالو کې د هیلیو بچې وسوزېدل !
او زموږ د کلي میندې
دمیلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلک په نوکو او برچو د يو بل سترگې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !(۳)

ننگيـال، پـه کابـل کـې د تنظيمـي حکومـت د ټوپکوالـو د ځلورنيمو کلونو د وحشت تر ټولو او څار شاهد شاعر هم دی. د ننگيـال د ناچـاپې شـاعرۍ زيـاتره برخـه د دغـو وحشـتونو شاعرانه انځورگرۍ ته ځانگړې شوې ده.

هغه د بد مرغيو پـه دغـو بهيرونو کـې د کابـل ((مينـې)) تـه هم وايي، چې نور د رځينې شرمېږم. د ((انسـان)) پـه نـوم لـه دغـو ((انسـاني)) اعمـالو شـرمېږي او د ((افغـان)) پـه نـوم لـه دغـو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مينې له شرمه در کتلای نه شم
نور مو د کلي د گلونو په کاله کې
پېغلتوب د گل غوټيو چېرته هم نشته
او ابراهيم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوخو کې د غارت کيسې ته خوب وړی دی
نـور مـو د بـاغ نجونـو تـه ((هسـکې)) او ((کـږې)) شـملې د ښـمنې ښکارې
مينې له شرمه در کتلای نه شم (۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وایي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیګره !
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدۍ څه شوه
هغه شنې څپرې څه شوې
ها لوګرې جبنۍ چېرې؟

❋❋❋

تاته یا د شي مازیګره !
هغه شنې د ېرې د کلي
په کې هسک د شملو غرونه
په کې وربځې د چلمو

❋❋❋

نه نه وران دی
کلی وران دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلو تو تکیو
یو نغری هم اباد نه دی
د ابیو د لاس ننبه

❋❋❋

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غرشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرته لامبي.(۵)

ننګیال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنګ هغه ربښتینې وحشي څېره ډېره ښه تصویر کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته ګواښونه کوي. ننګیال د دغو غمیزو په انځورګرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله یې د ښکاره، بربنډ او څرګندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره یې یو ځای کړي دي او همدا د ننګیال د دغه ډول شعرونو د ارزښت بنسټیز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسایلو راجلا کوي.

دویم: د ننګیال د شاعرۍ یوه بله د ارزښت وړ ځانګړنه داده، چې د هغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سیند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دی. د هغه په زیاترو شعرونو کې د یو خواخوږي، د یو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرګندوي. ډېرو شاعرانو او شعرپوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پر شته والي ټینګار کړی دی. عاطفه او په عمومي توګه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه ګڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنګه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړي؟ د ننګیال په شاعرۍ کې دغه ځواک وینو. د ((دا کلی مه ورانوئ)) د شعر یوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلی مه ورانوئ!
ګورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ... (۲)

ننګیال د دغه ډول عواطفو په باب، له ((ډیوې)) سره په یوه مرکه کې ویلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. د خپل ژوند کیسه درته کوم: د اوړي یوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. یوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې یو ماشوم چې په یوه لاس کې یې مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې یې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ یې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وینو سره کړم، خو چرګ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارۍ راته کولې، چرګ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې یو ځل دا سې خوب حتماً وینم...))(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال د عاطفې شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلګه ((ښکاري
ته)) د هغه شعر دي:

... اى ښکاري اشنا درته سلام کوم
پربږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي، ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلابي بچي
سپينې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه (٨)

د اسحق ننګيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، د ننګيال عواطف د يو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې (انساني) مينې ځرګندوى دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم ځاځکي ځاځکي راڅڅېده او ځکه خو يې داسې ژر هغه شاعر زړه ودرېد.

دريېم: کوم بل ټکى چې د ننګيال په شاعرۍ کې د پام وړ دى، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکيبونو جوړول او د ښکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دى. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه نوې ښکلا وربښي او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاصرې شاعرۍ تابلوګانې رنګينوي او دپاملرنې وړ يې ګرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم دهېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.

دغه راز موږ وينو، چې د اسحق ننګيال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټيز ارزښتونه هم د هغه په غزليزه شاعرۍ کې ځان راڅرګندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی يې د ښکلي او روان بيان، خو اوچت تخيل ننداره، په دغو غزليزو بېلګو کې ګورو:

ويلي ويلي په درګاه کې د صنم مرم
پر سرو شونډو د ګلاب لکه شبنم مرم
د سلګو مزل مې خدايه چې لنډ نه کړې
ستړی ستړی يې په هر ګام او قدم مرم
پاڼه نه يم چې په تش لوګي لمبه شم
لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
ساقي! دلته چې په څنګ کې د حرم مرم
د ځوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه ږدئ
زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)

او:

(c) ketabton.com: The Digital Library

رون مـې مسـتقبل شـو خـو تيـارو ونيـو
رب د پسـرليو مـې اغـزو ونيـو
مـاوی چـې مړونـد بـه يـې زر پوشـه شـي
مـات پـه کـې بنګـړي شـول هتکـړو ونيـو
چېرتـه يو سـم جـام د شـرابي عقـل
ځـای د مېکـدو چـې مـې کعبـو ونيـو
نـور مـې نـو اشـنا پـه پلـو مـه راځـه
دلتـه هـر قـدم قصـابخانو ونيـو.. (۱۰)

او:

بيـا رانغلـې لېمـو تـه پـه پسـتو پسـتو وزرونـو
زمـا د خـوب کـوترې سـتا د سـترګو لـه بـامونو
خلـو وهلـي ګـوره څـه خـواره واره پـرې ګرځـي
د شـونډو بوراګـان مې سـتا د شـونډو پرګلونـو
په خپل شرنګ به ويده شمه په خپل شرنګ به روابيښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو، ګرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دی او ستا زړه ورکوټی کلی
دا سـيند چېرتـه جانـان اوکېـږدی د حبـابونو
لا ښکاري چې مـوده د لېونتـوب مې پـوره نـه ده
يو څوک راته ناري وهي د غرونو لـه سرونو (۱۱)

همدارنګـه د ننګيـال پـه ازادې شـاعری کـې د نويـو شـاعرانه مفـاهيمو او ترکيبونـو او دغـه راز د شـاعرانه سمبولونو سـيند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانـد دی. دننګیـال شـاعري، د پښــتو د ازادې شـاعرۍ پـه عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده شاعرۍ کې د ننګیال هستونې ښکلې او پیاوړې دي.

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ موسکۍ رنګینې سترګې
د لاس په نوکو باسي...(۱۲)

او د یوبل ازاد شعر د بېلګې یوې برخې ته یې هم پاملرنه کوو:

((... بېګاه شپونکی باد ستا د څېو له غرو راغی
په پګړۍ کې یو ټکی د یو ګل نه و
له نرۍ ملا نه یې د لمرهغه زرین ومستنی نه وراتاو
چاپې په تشې او ریښې ریښې بخخۍ یو د سنورو نارنج نه و ایښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها
څومره یوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب لیدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سیورو لاندې
پرهغو نویو پلنګې کټونو
یو څو کارغان ناست دي
رېلۍ دلښتو وروي پرې، ګډوي ځانته زموږ د کلي سپینې هېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمورږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وړو لوګيو پر ځای
خورېورې دي د ښايسته ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلتوب وينې
کلي کې يو سېوری د برېتو او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته
رښتيا !
د کلي په دېره کې
د زلميو څېړو
د اتڼ هغه سکڼې ماښام در ياد شي که نه؟... (۱۳)

ځلورم: د اسحق ننګيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب ګڼې بېلګې هم راترسترګو کېږي. د غه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنګ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونېو شاعرانه ولولو ځرګندونه کوي:

-ملا څه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولې
د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (**۱۵**)

ښکل کړلې ذاهدو د ساقي ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحرنوشۍ خو دې حيران کړمه
شېخه زنګېدې په هوا والوتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــا چې کـــړې ښـــکاره لـــه لـــو پټې ســـترګې
خلکـــو نـــه شـــملې پـــه هـــوا والـــوتې...(۱۲)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره ، تر هغو هم پښه اړوي او د نمونې په ډول، کله چې د ((ګناه)) په نوم شعر دا سې پيلوي:

ځو مره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
ځومره نېکمرغه يم ګناه کومه...(۱۷)

نوشعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو په پام کې ساتلو سره يې يو لوی شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب ګڼلی شو. د داسې ځرګند او برښنډ بيان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې ببخي لږې وي.
د ننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له ګوزاره کمه نه وه او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکه تښتولی چې يې وي. ننګيال، يو ګل و، يو ملنګ و. دغه ګل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پاڼې پاڼې شو، دغه ملنګ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګينو له ډاليو بشپړ نه و را ډک کړي، چې کچکول تري چا پټ کړ.
ننګيال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سينګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نوميالي شاعر اسحق ننګيال د روان کال **۱۳۷۷**ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (**۱۹۹۸**م د اپريل **۲۸**مه) د افغانستان د معاصر تاريخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. د هغه په مرګ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو د هغه يادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې يې د هغه پر مرګ خپله غمشريکي څرګنده کړه.
په همدغه لړ کې د **۱۳۷۷**ل کال د غبرګولي پر نهمه د **۱۹۹۸**م د مې پر دېرشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب يوه درنه ياد غونډه جوړه شوې وه. ياد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصيت او اثارو ګڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او يو شمېر شاعرانو د هغه پر بې وخته مړينه د اوښکو څاڅکي توی کړل.
په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړيو وپتېيله، چې د ارواښاد ننګيال د ناچاپو شعرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک کار لپاره پر هماغه ورځ يو شمېر دوستانو يوولس سوه مارکه سره راټول کړل.
څو کاله پخوا ګران تنګيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليک هم د خپلې مجموعې په پيل کې ليکلی و:
((ډېر ګران انځور صيب:
هيله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې يې وکړل، هاسې ميرځي يې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همدا سې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ اخيستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پياله ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او ويدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای(ج) د ژوند په نامه دژونديو په ځوليو کې اچولې دي او زما ژوند خو تاته تر هر چا ښه څرګند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:
ښيښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناړې تو کړې.
ښيښه يې رانه واخيسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه.
((درېيمګړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم یو هغه تېره لېونۍ پخلاینه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندرۍ غړوي...

ښیښنه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبي مې وېروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ نندارې کوله، اوس يې هره شېبه ننداري ته ناست یو، مرګ مو په وینو او رګونو کې ځاله کړې ده.

یوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې یوه څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وویل، چې دا خپل څو خام او نیمګړي شعرګوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضایع نه شي. ښیښنه خو تر ما د مخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼ خو به يې کړې! څو شعرونه مې ((سپنتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بیا موندل نو در وبه يې لېږم.

یوه ورځ به که خدای(ج) کول سره له نږدې وګورو.

ستاسو لېونی

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په یوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی(ج) رضا وه، چې د اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارو مساپر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګيال تر مړينې وروسته خپرېږي.
ما د خپل اوږد سفر په پيلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او ليکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توګه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما او د ننګيال هغه ګڼ امانت يې، د يو ستر ادبي يادګار په توګه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مينه والو ته وړاندې کېږي.
دغه راز له خپل ګران ورور ، پياوړي ليکوال او د پښتو له سوې ستي خدمتګار اسمعيل يون څخه هم زياته مننه کوم، چې دغه مجموعه يې چاپ ته چمتو کړه، له هغو يادو شويو مجموعو سربېره يې د ګران ننګيال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره يو ځای کړل، دغه راز يې د هغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلګې هم ورسره ملې کړې او داسې يوه ارزښتمنه مجموعه يې تړې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم، چې له ډولونو څخه په يو ډول يې د دې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مينه او درنښت
زرين انځور
۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه
۱۹۹۸م کال د سپټمبر ۱۸مه
جرمني – د کولن ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیک

۱- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹)م،م.
۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳)م،م.
۴- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غویی(۱۹۹۵م ،مې) ۱۷مه ګڼه (۲۱)مخ.
۵- ازمون، لال پاچا، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله (د نارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۶ل کال، (۱۴۶-۱۴۷) م،م.
۶- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۷- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وری،(۱۹۹۵م ،اپریل) له اسحق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه، (۱۵)مخ
۸- ټکور، افضل، دا لیکوال دا خبرې(د اسحق ننګیال د شعري بېلګو یوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ل کال،(۴۲۹-۴۲۸)م،م.
۹- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م،م.
۱۰- همدغه اثر(۸-۹)م،م.
۱۱- ازمون، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸)م.
۱۲- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م،م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- ننګیال، کله چې لمر شین شي. ازاد افغانستان، جریده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰)م.
۱۴- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۲۲)م.
۱۵- همدغه اثر (۳۹)م.
۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰)م.
۱۷- ننګیال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۶ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپتمبر)، (۵۴)م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال د نورو لیکوالو له نظره

❖ اسحق ننګیال یو رښتینی، ریالست او هیومانیست انقلابي شاعر و او زه به یې د لارښوونې ویاړ د ژوند تر پایه په خپلو اوښکو ساتم. پوهاند ډاکټر مجاور احمد زیار.

❖ د اسحق ننګیال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، دموضوع او شکل دواړو له خوا د څېړلو او ځیرلو وړ ده. حبیب الله رفیع.

❖ ننګیال خپله شاعري په ژوندیو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه یو لوی انځورګر دی، د غم دیوه شهکار تابلو یې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پیر محمد کاروان.

❖ ننګیال په غربت کې پیدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې یې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو یوازې شعر یې لاره او دغه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننګیال زموږ د لومړۍ لیکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې یې صمیمیت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صمیمي او خواخوږی و، یو انتقاد منونکی شخص و او هر څه به یې په ورین تندي منل. بریالی باجوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ❖ ننګيال يوازينی عاطفي شاعر و، چې په شعر کې يې له ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سيوري ته يې ډېر ستړي دمه کړه. **لال پاچا ازمون.**
- ❖ ننګيـال يـو نوښـتګر او پـر ښـکلا مـين شـاعر و. **نورالحبيب نثار.**
- ❖ اسحق ننګيال د پښتو په معاصرو ادبياتو کې داسې يو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د يـوه پـړک پـه شـانې وځلېـد او ژر الونيـا شـو او د زړه اس يې ارمانونوله درانه بار سره د ((يوبـاد)) تـر سـر ځار شو او زموږ وطن يې له يوه لوی وير سره مخامخ کړ. **احسان الله ارينزی.**
- ❖ ننګيال هغه مجنون شاعر و، چې د خپل ليلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښايست بدرنګۍ ته هم تيار ولاړ و. **بادام ظريفي.**
- ❖ ننګيال له ((بې ضرورته)) شعر ويلو څخه مخ واړوه، له تقليد څخه يې نوښت تـه مخـه کړه او د شعر اصلي جوهر ته يې پاملرنه وکړه. **نورمراد.**
- ❖ ننګيال د ښکلي لغمـان د شـاعرانو د لـويې کـورنۍ د سـرګل، د افغانسـتان د ځـوانې پښـتو شـاعرۍ سـر خېل او د ازاد شعر سالار و. **ډاکټرمحمدالله رازق.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ د ننګيال شعري ځواک دومره پياوړی و، چې کله ما دده يو شعر (خيبري تنده) چې د سر بيت يې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نه ږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نه ږدئ

ولوست له واره يې په ولولو راوستم. **ډاکټر جاويد ورد ګ.**

❖ د ننګيال د شهرت او بريالیتوب يو راز په دې کې نغښتی و، چې دده د واکمن ګوند فرهنګي غوښتنو او سياستونو ته يې غاړه نه ايښوده او نه يې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسليم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راټيټ کاندي. دی په واقعي مانا يو روښانفکر و. په فرهنګي، اجتماعي مسايلو کې يې له يکه تازۍ او يوګوندي استبداد څخه کرکه کوله. **سرمحقق زلمی هېوادمل.**

❖ که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي اود پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننګيال دی. **زرين انځور.**

❖ ننګيال د جنګ په ډېرو بدو شرايطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ (کابل) کې فرهنګي او ادبي کارونه په پوره مينه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ویلای شم، چې ډېر کم وخت یې د ارام لپاره لاره. **فرېدون.**

❖ ننګیال لکه څنګه چې په شعر او ادب کې یو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به یې له هر چا سره په ورین تندي چلند کاوه. د مشرانو درناوی دده پر طبعیت واکمن و. له کشرانو سره یې مینه ډېره زیاته وه او په نورو ټولنیزو خېرښېګڼو کې ډېر پیاوړی و. **مولوي عیسی خان عالمي.**

❖ ننګیال د یوه لوی عزت سیوری و، چې تر دې سیوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تر دې سیوري لاندې د ارام ساه اخیسته او بیا یې نود خپل منزل پر لوري د یون لپاره ځان جوړاوه. **احسان الله الینګاری**

❖ ننګیال یو هڅاند او ښه انځورګر لیکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه یې د تاریخ په پاڼو کې خوندي کړې دي. **محمد حکیم.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لګیا یمه زخمونه شمارم
تورو کمڅو ته دې ګلونه شمارم
تا چې پرې ایښې نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستاله رښتیا ستا له دروغو لوګی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن یې یو دی یې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په ګرېوانونو امېل
زه د ګرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب یې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده یمه غمونه شمارم
کله به راشې په مزار د ننګیال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۱/۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نږدې
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نږدې
پرېږده خیبري تنده چې بیا په وینو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته یې چې پرې نږدې
سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته یې چې پرې نږدې
زلفو د جانان ته چې څو سرې وینې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته یې چې پرې نږدې
نن مې د خوشال توره چې بیا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته یې چې پرې نږدې
ګورئ چې اسمان کې وربځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې یې پرې نږدې
وړي یې چې غرور ته ثریا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته یې چې پرې نږدې.

۱۷/۹/۱۳۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلايي مرغان

سهر اوچت شو
دتيارو لمن يې خيرې كړله
او سپرلنيو وږمو
ددې شينكي اسمان په دښتو كې
په سرو منګولو
باغ دنارنجو جوړ كړ
او،
ددې لوی درياب په غاړه كې
دحسن په كور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولامبلې.
۷/۲/۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلې شي ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلالي بچي
سپينې سرې مښو کې زرکنې بچي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

❋ ❋ ❋

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلګو کې وځغلي
پېغلې د هوسيو د دامان په لور
واړوي پيکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

❋ ❋ ❋

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د غونچو په لمن پرېوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مښوکو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼ ته د غوټيو د ښکالو سرود
ځمکې ته د ورېځو بارانو سرود
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵ ✵ ✵

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه یې چې کوم ووړ بچی بې موره شي
ته هم ګوره پلار یې او بچی لري
پېغله لور ښایسته زوی ګلالی لري
درد لري، ارزو لري، زړګی لري
نو !
ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
۱/۳/۱۳۶۵، کابل

ځار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باده ! لږ پام کوه
ورو ، ورو چلېږه.
دویر ګلان مې د سهار له اننګو ټول کړي
د وربځو سیورو ته مې ایښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د درواغجنو ستورو
لارې څارم ! ! !

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

هېره دې جفا کــه نـور دې نــه درځـم پــه کلـي
دا ځلـې خولـه راکـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
مادرتـــه نيــازبين زړګـــی ټـــوټې ټـــوټې راوړی
ډېــره دې ادا کــه نــور دې نــه درځــم پــه کلــي
نــن راتــه ســاقي د انګـوري ميـو ست مـه کـوه
شـونډې دې مينـا کـه نـورې نـه درځـم پـه کلـي
خولـه خودې ښـېرا نـه غيـر دعاتـه جوړه نـه شـوه
سترګو کې موسکاکه نوردې نه درځم په کلي
ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د ګدا سترګو
نــن ديـدن سـېواکه نـوردې نـه درځـم پـه کلـي
زه ملامت نه يم صبر مات شو ته مې ښـکل کړې
معافـه مـې ګنـاه کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي.

۱۲/۵/۱۳۲۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړګیـه اوښـکه د لېمـو شـوې دا دې څـه وکـول
تېـر د قـاتلو پـه کوڅـو شـوې دادې څـه وکـول
دلتـه د ښـکلو مینـه سرغوا ړې د عشـق پـه بـدل
راغلې مین په دا سې غلو شوې دادې څه وکول
دلتـه خـو لارې د جنـون وې د هـوس خـو نـه وې
تـاو د جنـون پـه زنځیـرو شـوې داد څـه وکـول
قـدم چـې خوشـې دلتـه اخلـې پـه اغزیـو لګـي
تـه یې پـه خیـال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرټیټی دې چاتـه هـم نـه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشې هو جرې

ګلونــــه شـــته خـــو لـــه وږمـــو خـــالي دي
جامونـــه ډېـــر دي لـــه نشـــو خـــالي دي
نـور يـې نـو شـرنګ نـه شـته چې پـا مـې څـوي
ســـپين مړوندونـــه لـــه بنګـــړو خـــالي دي
نجـــونې ســـرتورې شـــوې بهـــر نـــه راځـــي
ځکـــه قبرونـــه لـــه ډيـــوو خـــالي دي
چـــې يـــې پيزېـــب شـــي زنـــګ وهلـــې کـــړې
دغـــه کـــوڅې لـــه لېونـــو خـــالي دي
چـــې مـــې رقيـــب پـــه کلـــي زغـــرده راځـــي
ښـــايي هـــوجرې لـــه پښـــتنو خـــالي دي.

۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دلور (اوښکې)
د زوکړې په شپه

د سرو وينو د شپو څانګې...

د سپوږمۍ ټيک په وربل کې
دا له کوم لورې نه راغلې؟
د موسکا په ډکو شونډو
د ساړه ژوندون زندان ته!

❋ ❋ ❋

دلته مرګ دی، دلته وينې
موږ پر خپل ژوندون په تنګ يو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې.

❋ ❋ ❋

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سينو کې
د زلميانو په ککو کې
د پېغلوټو په کمڅو کې
رازنګېږي، رازنګېږي
د سور وينو د شپو څانګې...

۱۰/۲/۱۳۶۲، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

تاسو پر کمخیو باندې تېره کړه
موږ شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مرورلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شېبه رودل به وو د شپو له تې
دا شپه مو پېریو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو تروږمیو باندې تېره کړه
ډېرو ستمګرو مو د وخت توره
څو ځلې مریو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصیب

مـورې چې لـه اره د شـپو رورېدي يـو سبا دې نـه شي
کـه پـه ځـو شمعو شـپې رڼېږي نـو رڼا دې نـه شي
خيـردی زمـورې دبـا غ ګلونـه کـه تـالا تـالا شـول
ستا د ښايست، ستا د کمځو غرونه تـالا دې نه شي
د خپل تندي تياور کې ډوب شوم ستا وربل مې هېر شو
ستادېلتون خوب مې ليدلی دی رښتيادې نه شي
خـوا مـو اغـزو ،لاره اغزو ،کلـی اغـزو نيـولی
دا سې سپرلي کې که راځې ګلونه رادې نه شي
مورې د تقدير پر مانړو پـه وچ سمندر تېول لاهو کړو
دغـه نصيب بـه وي زمـورې خو د بـل چـادې نـه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۶
جلال اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګازې

چو په چوپتیا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

دا څه سهار دی؟
چې له یوه کوره یو غږ
د یوه ور د خلاصېدلو ونه خوت
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

واټونه تش دي
د سوالګرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

خو یو غږ اورم،
یو غږ وینم،
یو غږ څښم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انګازې کوي
په ماته ژبه وايي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای ! زموږ د باغ ګلونه
وای ! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ل کال
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ته ژړا

سترګې دې شته؟
ته راته ګورې؟
غوږ مې اورې؟
ژوندونه ! نن دې پټو سترګو ته
یو غلی مساپر ناست یم
چې اسویلیو ته مې
دباد او توپانونو
د کاروان اوښې ستمی کوي
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود دښتو
ډبرینې پښتۍ وسوځېدې
اوښکې مې بېرته خو را !.

۲۸/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درشل

چې پر اغزنو لارو ځو سبا ګلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورونو کې
ځـــــــــو
شپو کې دلمر زړي کرو وربځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کږې کوڅې که د سفر څو له تیارو ډکې دي
دوینو سور مشال په لاس کې تورتمونو کې
ځـــــــــو
له زړنو پرخې ووروو پر جل وهلي فصل
شېبې، شېبې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقیب خیر که کوهي کیندلی
سبا به غاړه غړې یاره ! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوونه

ګڼ شول هر خوا ته په کروندو لوونه
مور ه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې ګلان دلي دلي ور ه پر سر
مور ته راپېښ دي د غونچو لوونه
مور د لونګو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خوا شيني نه يو پر بې سرو تنو
مګر چې نه شي د شملو لوونه
خير دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې د ماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼ کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم ګل اوربلوي؟
هره شېبه، هره ګړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
د ماتېدلو اوازونه اورم.

✵ ✵ ✵

هره شېبه، هره ګړۍ
له خپله ځان تښتم
هره شېبه، هره ګړۍ مې
څوک له ځانه شړي
د يوه ځنګله پر څانګو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوری زما په هره ساه کې
ځغلوي د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوری،
څانګې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس په لاس د تور ځنګله له پا چاهۍ نه
دغريبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په ګډه تښتو.

***

زه د مزل په هر يو ګام کې
د پرون شاهدان وينم
او د نن شهيدان.
زه مې د غرونو او ځېږيو
د ګونګۍ ژبې اورينو افسانو ته ناست يم
چې هره ورځ کې راته ښيي
په خوني ټکو دوينو
او اورونو تاريخ.

***

زه يې په سترګو کې
د خپل نن او پرون
ماتې هنداري وينم.
زه په زړو هديرو لولم
د نيکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کيسې.
۱۸/۲/۱۳۶۷، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټنۍ

نور مې تر دې چت لاندې
خوب نه راځي
نور له ختېنو دېوالونو
او بامونو سترې شوې يمه
ما ته له دې ځايه نه لېرې
په ځنګله کې
يوه د غوړګو کوټنۍ کوره کړئ !

۲۴/۲/۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

منم د ژمي چې اثر نه شته دی
خو پرسپرلي هم څه باور نه شته دی
ګودر به وي، نجونې به د ېرې وي خو
هغه د ښکلیو مازیګر نه شته دی
تناکه وم مګر اوبه چې نه شوم
د اتشي سترګو نظر نه شته دی
شپه سبا شوې له مودو ځنې پس
خو زور په زړه کې د سحر نه شته دی
لوېې د ېرې چې مو اغزو ونیوې
جګې شملې پګړۍ په سر نه شته دی

۳۱/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسکو پېغلې ته

زه چې ګورم ستا د زلفو د مارپېچو غرونو باغ ته
ما ته یاد شي
زموږ د پېغلو وران پیکي، ځنګل سرونه
زه چې ګورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ما ته یاد شي
پر وطن مې د سرو وينو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکانې وروي، پر تاګلونه

۱۹۸۸/اکتوبر۱۳مه
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترې مور مې

هر څو زبېښمه ورو ورو (د بلبل اوښکې))
هر څو زبېښم د ورېښمو شونډو څاڅکې
هرڅو خبېږم د نشو پر مینارونو
لامې مینه تاوده نه وي چې رایاد شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا سترې سترې مور مې
هر یو ګوټ شي د شرابو
پیمانه راته د زهرو
راته یادې کړي مچکې
د ملګرو سور ټټر مې.
ای زما وطنه!
ای د مرګ او وینو کوره!
لږ مې پربږده، لږ مې پربږده
چې مبلمه یم پس له عمره
د یورپ د ښاپېریو.

۱۹۸۸اکتوبر ۱۹مه
کیف

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زوی ارش ته:

سترې شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې نندارې کوم
چې لټوې مې سرګردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لټوې مې ددې سترو میخانو غاړه کې.
خو زه
د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره
ښیینبه د غم دمیو لاس کې
له هرګوټ نه وروسته
د اورلګیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
سترې شعرونه لیکم.
هوکې !
د وینو شعر، د غم شعرونه
او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.

۵/۹/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګورئ !

راشئ او وګورئ !
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) اود ((مستو)) شاعريو شېبې
راشئ او وګورئ !
زما دغزلونو د ميلاد او کوچنيوالي دغه تنګې کوڅې
راشئ او وګورئ !
زما د شعر چغې مساپر ماښام کې
چې په سرو وينو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د څو وچو اورلګيدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وينه شي، وڅاڅي او ژاړي سربېره اله دې کنې ځمکې ته.
✵ ✵ ✵
راشئ او وګورئ !
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نړېدلې ځاله
راشئ او وګورئ !
زماد غزل سترګو کې
څپې، څپې د وينو او سرو اوښکو چينې.
راشئ او وګورئ !
زما د شعر ګلونه پاڼې پاڼې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الماسي برېښنده غاښو کې د خاښو پاتې.

***

راشئ او ومې ګورئ !
راشئ او ومې ګورئ !
چې ځنګه خلاص شم شوګیرونه د سهار له شنو بادونو سره
وایم چې نه یې لیکم
خو پاځم وخوځم او ګرځم
لا هماغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۳۶۷/ ۹/ ۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شومه دم

راځـه چـې څـه د سـتورو د لالونـو شـومه دم دی
پـه څنګو د سـپوږمۍ کـې د ګلونـو شـومه دم دی
کیسـې خـو پـه والله چـې د شـرابو زړې شـوې
جانانـه ! د سـرو شـونډو د جـامونو شـومه دم دی
د شـمعې پـه رڼـا کـې بـه مـې سـتا څېـره لیدلـه
اوس راشه چې مې کور د مشـالونو شومه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د اسمان کې
تـه ګـوره چـې اشـنا ! د غزلونـو شـومه دم دی
زمـاد انتظـار شـېبې او سـتا نـیم کښـه سـترګې
زمـا د شـوګیرو ، سـتاد خوبونـو شـومه دم دی.

۲/۱۰/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجمل ختټک ته:

شمشاد شمله، زیږې خبرې

تـــه رانــــه ځـــې او زه تنهـــا کې پـــر ځیګـــر ګرځـــوم
د ذهــن بـاغ کـې دې کـرم یـاد دې پــر ســر ګرځـوم
اشــنا ! در تلــی نــه شــمه لار تړولــه اغــزو نیــولې
د زړه پـــر ګـــل دې لکـــه پرخـــه هـــر ســـهر ګرځـــوم
څاڅکی غـزل بـه مې لیکـه تابـه تـر جوړ کړ دریـاب
اوس بـه د شـعر منګـی خـالي پرکـوم ګـودر ګرځـوم
بـې شـکه کـور د پښـتنو کـې لـر وبـر خـو نـه شـته
چې مې دزړه ((دالان)) نه ځې خاورې پر سر ګرځوم
ستا دا شمشاد ، شمشـاد شـمله او سـتا زیږې خبرې
لکــه روڼ ســتوری پــه اســمان کــې د خیبــر ګرځــوم
ګـــوره زاري درتـــه کـــوم چـــې درنـــه نـــه شـــمه هېـــر
ســتا د ((غیــرت چیغــه)) خـو زه پـه لـر وبـر ګرځـوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاورین کلي ناوې

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه سپېڅلې څېره
او یو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نیولی دی د ځمکې ادې
تی ورکوي
او له خاورین زړه نه یې ورکړلې
د تورو تورو وینو لپې.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه رنګینه پاڼه
یوه نازکه لښته
چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران یې زلفې مینځي
او شنې وږمې یې غوږ ته بولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښایست او د شنې مینې کیسې.

❋ ❋ ❋

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه د حسن ډیوه یوه ښایسته شهزادګۍ
یوه له شنو ، سپینو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

❋ ❋ ❋

هاغه ده وینمه یې
چې له خاورین کلي نه راغله
د ښایست پر اوږو.

❋ ❋ ❋

ګوره سپرلی راغی
هلته یو ګل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل

د خـزان رټلـی ګـل یـم پـر سـپېڅلي بهـار سـوځم
د ګـونګۍ شـمعې رڼا یـم د شـپې زېږم سـهار سوځم
ورتـه اوښـکه شم د سـترګو زمـا سـترۍ سـفر ګـورئ
لایـې کـوز پـر شـونډو نـه یم چې پـه ښـکلي رخسـار
ســـــــــــــــــــــــــــــــــــــــوځم
د کمڅیـو د بـڼ ګـل وم لکـه روڼ د شـفق څـاڅکی
ستاد تـورو زلفـو غـره تـه اوس تنهالکـه خار سـوځم
د لیلې زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونۍ سترګې
ټولو لوزونه ځوانیمرګ شول د وعدو پر مزار سـوځم
د وفا دانې مې کښت کړې د جفا فصـل زرغـون شو
د ژړا چـم خـو مـې نـه زده خـو د زړه پـه انګـار سـوځم.

۱۳۶۷ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري نظر

زده کـه دې خـوارېږه نـه دي ترخـه خـو راتـه ووايـه
مـات مـات دې منګـی شـه جنۍ څـه خـو راتـه ووايـه
زه سـاده پـه غـورو د لېمـو کلـه پوهېږمـه
نيمـه راتـه ووايـه د زړه خـو راتـه ووايـه
نـه وايمـه نـه چې راتـه وکـړه د وصـال کيسـه
خيـر دی يـو غـزل د بېلتانـه خـو راتـه ووايـه
مـا دې د الفـت زړې د زړه پـر سـر کرلـي دي
تـه پـرې د سپرغو د بارانـه خـو راتـه ووايـه
سترګې مې باولۍ شوې ستا ښکاري نظر تـه کېناستې
اوسـه يې هغـه وخـت د قتلېـده خـو راتـه ووايـه.

۱۸/۱/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سوی پر غوټۍ

نــــازولې غـــوټۍ راغلـــه
د ســپوږمۍ امېــل پــر غــاړه
د ســپرلي وینــې پــر شــونډو
او د ســتورو د ســرو اوښــکو
پــه چینــو مینځلــې زلفــې

✵ ✵ ✵

دا د پــرۍ د ســـپینو واورو
د جلګـــو ســـپین کفنونـــه
یرغلونــــــه د ږلیـــــــو
د یخجنـــو بـــادو کړیکـــې
توپـــاني خـــونړۍ ورېځـــې
دترخـــو ســـیلیو ژبـــې
د ګلونـــود مـــرګ چغـــې
د ویرجنـــو ورځـــو مینـــدې
د نېستۍ پر سین لاهو شول
راتــه ســور پسـرلی شـین شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمــا زړه پــر غــوټې ســوځي

***

زمــا زړه پــر غــوټې ســوځي
چې د مرګ لـه پـولې راغلـه
لــه لــوخړو ډک جهــان تــه
د شــرابو جــام پــه لاس کــې
خمــاري نشــې پــه ســترګو
خــو شــېبه پــرې تېــره نــه ده
چې بې اور او توپـان سوځي
د ثــواب بنګــړي پــر لېچــو
لــــه ګنــــاه تشــــه لمنــــه
دا زمــورږ د وینــو ســین کــې
دا زمــورږ غریــب ســپرلي
کـــــــــــــــې !!!

۲۴/۱/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارو لارو پل

تا وې درځم به
ما مې زړه درته باغچه کړ
زما د مړه امید انګړ کې
د نرګسو او زنبقو ګلان وغوړېدل
زما ذهن د اسمان
د اجل وهلې دښتې
او وچې شوې چینې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټې
هاسې پر فصل راغلل

✵ ✵ ✵

ستا د راتلو د شېبو تال کې زنګېدم زنګېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مینځې کړلې
ستا هر قدم ته مې د شعر نازولې وینې وپاشلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شينکي باد د کمڅيو
غورځېدلې غوټۍ
زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
دبې لارو لارو پل ښيي.

۲۹/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلۍ

تورې سیلۍ دي په جونګړو کې رڼا نه پرېږدي
دلته دوینو لېوني چیرته خندا نه پرېږدي
چې د اشنا خورو ورو زلفو کې نه شته ګلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پرون په کاڼو نن چې داسې په سکروټو لګو
شپې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وینو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچي
قاتلې شپې دي دعا ګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو په وطن راته د مرګ سوداګر
چاته عزت، چاته شمله، چاته حیا نه پرېږدي.

۱۵/۲/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوښکو د ګلونو ننداريې ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟
❋ ❋ ❋
چامې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې يې د مستو خنداګانو
او پیالو له کړنګهار نه يې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.
❋ ❋ ❋
چا د اسمان له چاودې زړه
زخمي سینې
اوله ویرجنو سترګو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د واټ په منځ کې
د شهیدو ستورو وینو نه
پر مخ ولې خالونه ایښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلايي بڼ
د هر ګل او سرې غوټۍ
د زړه چاودون او شهادت کیسې.
۱/۴/۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوئ؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
او له هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
او د شنو ولو د شنو څانګو غرمو سیورې.

۵/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضي پاڼه

د سرو وينو پرون وينم
چې د نن شفق ته ګورم
راته تېرې کيسې ښيي
د ماضي پاڼه اينه شوه.

❋ ❋ ❋

چې کې لوی سمندر وينم
په باغي څپو کې لامبم
د زمان ګلونه مينځم
د ازاد ساحل په څاڅکو
د نجات پر بېړۍ سپور يم
کله تندر کله اور يم
رڼګوم د سکون ځلي
وينښوم د ماڼو کلي
هر محل راته ميوند دی
هره دښته تاتره شوه.

❋ ❋ ❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کې لویو غرو ته ګورم
ټول جهان راته شمله شي
دا کرېږې ورېږې درې مې
راته رزم شي، جګړه شي
هره تیږه د وطن مې
د جرګو لویه د ېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتیانو)) زلزله شي
هر یو توغ، هره جنډه مې
د پرنګ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالۍ شي، زرغونه شي
چې دا مسته برېښنا وینم
راته توره شي تیاره شي
د پرون غرور ته ګورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

❋❋❋

لا د هسک څڼو کې زانګي
دا اسمان اسمان خیبر مې
دا دننګ د کسو تورشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جهان جهان سپین غر مې
لا د فتحې سرود بولي
دا میوند میوند سنګر مې
د دښمن پر مرۍ چورلي
د غازي ادې خنجر مې
لا د تورو ګوزار غواړي
د زلمي شهید ټټر مې
زېرې ! زېرې ! چې لا سره مو
د ننګونو معرکه شوه
دا په سرګټلې لاره
بیا زموږ په وینو سره شوه.

۷/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونښېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپېه د ځوانیمرګ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

۲۲/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېږېږي
او لوېږي د شرمښو
او د دښتو د بګوو بچي.

***

دا ستوري هم تويې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کېږديو منځ کې
د کوچنيو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

***

دا ستوري هم تويې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپو بندګان خاندو
د رڼاوو د مرګونو
او شهيدو ښکلو ستورو
ډلوډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۲۸، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ...

بيا به سره لېچې د رامېلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شينکي قده راتاو ، راتاو شي؟
بيا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرينو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بيا به د غرونو
د زاړه شپونکي
د بين د زړه
زخمي اسويلي ساه واخلي؟
بيا به زموږ د کېږدۍ مخه
د وريو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هوکې !
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خو هغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ويلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انګورو به
د چاله حسنه رنګ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لوري مزلونه وهل؟
✵ ✵ ✵
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترګو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدۍ به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟
✵ ✵ ✵
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو اننګیو ته
د مینې خال له چاپوراوه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود وختونو تروږمۍ کې به
د ژوند او د امید ګامونه چا اخیستل؟
کښت دې سمسور سپوږمۍ !
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه !.

۲۴/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډیوې سوې قتلې
د اغزو پر خونړیو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

❋ ❋ ❋

دلته په کلیو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترړیو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپېبه د ځوانیمرګ ژوند
اود سرو وینو حاصل اخلو.

❋ ❋ ❋

دلته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنکۍ اوښکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، ګودرونه
او ویالې تږې شول
((دلته ډوډۍ وږې ده)).
❋ ❋ ❋
دلته د شنه سپرلي د ګلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرګه شوله
او زموږ په مینو او جونګړو کې
خواره لوګي
زموږ دژوند د پای ټکي شول.
❋ ❋ ❋
دلته وطن په وینو سور دی
او لګیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ داوښکو سین کې ملایک او شیطانان،
اوپرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې
دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.
❋ ❋ ❋
دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترګو له ککیو نه قي شوی
د شملو او لوپټو انځور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زموږ د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواحشو په غوږو کې زانګي
دلته ويالې تږې دي
((دلته ډو ډی وږې ده)).

۲/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه ګلان نه شته
ایرې دي په مالت کې، هډیرې دي په مالت کې
د مینې ګودر وران شو د منګیو کتار مات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې ویالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډګرو ؛
په موږه خو خورې ورې تیارې دي په مالت کې
ذره هم سترۍ نه شو پر موږ زور د ستمګرو
هر څو مره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اس(۱)

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو بڼکه
لکه د ښکلي يار د سپينو غاښو سپينه برېښنا
لکه اوبو کې د ښايسته وو ښاپېريو د مړوندونو سيورۍ.

✵ ✵ ✵

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنيا سپينه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري
فقط همدا سې لکه ته چې رانه کرکه لرې
منډې وهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتې رانه
هلته يو اس ولاړ دی
هلته يو اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو ښکه.

۱۵/۸/۱۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیلۍ

پاڼې را ورژېدې
ځانګې بربنډې شولې
کفن د سپینو واورو واغوسته
د ځمکې ادې
کنګل زموږ په ویالو کې
د اوبو له ستوني ساه واخیسته
او ځوانیمرګ شول د سیندونو
نازولې کبان
نو ای هیلۍ !
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګرانې ! دا ستا د اوسېدو کله دی؟
۲۲/۹/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو ګنیو
د شنو پرخو امېل،
هلته چې ویالې دي
د جل په موسمونو کې
د ستړیو پردیسانو د غرمو څپرې
اودوبالو رنې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلتوب اینې
اشنا ! همغلته زموږ کلی دی
زموږ د ژوند هغه ویالې
او کروندې هلته دي
ګوره ! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پټېیو نه د تللیو
((قځلاخو)) سلامونه راوړه !.
۸/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلا

نن مې مودو نه پس په سترګو کې
د خوب پر ځنګله اور ولګېد
خو سپين سهار ړوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنګېږي
د ځوانۍ د زړه چاودون
او د ګناه يو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په نارو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي:
زما د مور دلاسو ښې ها سپېڅلې تسبې
او په انګړ کې
د انګورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنګلې.
۲۳/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ته سرود

موږه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو ببړۍ !
ماښو ! زموږه دلته يو ګودر اباد دی:
د زلميو او د پېغلو د تنکيو زړو د وينو ګودر
دلته زموږ د وطن ميندې د کوډلو
او د ورانو کلاګانو انګړونه
هر سهار په خپلو ستړيو ستړيو اوښکو مينځي.

❋ ❋ ❋

زموږ بوختيا: وير سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هديرو ، ټولېدل
او ټنګ ټکور مو: د ګوليو نڅا
ژوند مو د اور او د ايرو
او د سکروټو او سپرغيو
يوه تکه سره بټۍ ده ماښو !
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنګلونو شرمښانو خوراک.

❋ ❋ ❋

خو موږ دې وينو ببړۍ !
موږه دې وينو د توپان او ګردابونو په سرونو
د ګلونو او عمرونو لالهاندې ببړۍ !
موږه دې وينو د ياغي سين په موجونو کې
چې اوړې او را اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځې، پرځې
او را وخوځېږي
د ځپو پر غرونو لارې باسي.

❋ ❋ ❋

موږه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو چې ((سلام)) ته دې هر ګام کې
د وختونو لېوني پېريان
د شپو له ځنګلونو وتي
موږه دې وينو چې دې ښکار ته
هر ځپک کې
د نهنګو وينې څښونکې لښکر ناست دی
له غاښونو نه ارې جوړوي.

❋ ❋ ❋

موږه دې وينو چې د درد کومې کې ساه وباسې
موږه دې وينو چې يوه تناکه مړه نه وي او بله درځي
موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډېره شوله
تاوه را تاوه شوله.

❋ ❋ ❋

موږه دې وينو ماښو !
چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته دا ستا
د سفرونو او مزلونو د ګامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې ګداز او ورو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ورځه !
ماښو وردرومه، سفرکم مزلونه لرې پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.

❋ ❋ ❋

که چېرته تم شې ماښو !
او د ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاڼو به ورستې شي تورتمونو کې
د سترېو قافلو دیون سپېڅلې کیسې
د ګلکځونو شنې رېښې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي

❋ ❋ ❋

موږه د مرګ او د ژوندون پر تمځای ناست یو
ستا هر ګام ته موله زړونو نه
د وینو مشالونه ایښي
موږ دې هر ګام او هر قدم
د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپینو مرغلرو مینځو.
راته هادي شه ماښو !
راته هادي شه ماښو !

۱۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس راکوې او که نه؟

بیا د اسمان دروازې ببرته شوې
باران دی چې وربږي پسې
خو د سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرترپایه پر چینو بدله
د سرو لمبو په چینو
دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

❋ ❋ ❋

((نوح)) بیا دعا د مرګ
دو خت د ګناه کارو کړې
موږ ګناه کار چېرته یو؟
نه خو مو چاته لیونی ویلی
نه مو پیریان د چا د عقل غله ګڼلې چېرته
خو ځو ډوبیږو بېګناه
د سرو اورونو د موجوو سین کې.

❋ ❋ ❋

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ((نوح)) بېړۍ!
موږه په خپله لېوني يو
او پېريانو رانه عقل وړی
لاس راکوې او که نه؟.

۱۲/۱۱/۱۳۶۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسم

بې لـه تـا دوينوشـپې شـوې، مېلمنـه مـو شـه د کلـي
د (زيـوس) د کـال وړانګـې ((اتنـه)) موشـه د کلـي
ځو چې غـار پـه وينو لونـد دی، ګډوي لـوګي د غوښو
ثويـو سـترګی د بـو پاچـا دی نـو وسله مـو شـه د کلـي
د تيارو اوښې ګونډه دي ژوندترې ساه ايسـتلې نه شي
د سـپوږمۍ د روح اينـه شـه او ډيـوه مـو شـه د کلـي
ورتـه بوې لـولۍ سترګک کړسکندر تخت د جمشـيد وسو
دا مړژوانـدی قـوم راويښ کـړه زلزلـه موشـه د کلـي
چـې د ژونـد هـره چينـه يـې تـر هـر پـل لانـدې کـړه وچـه
دا د مـرګ پـه سـره موسـم کـې تـه قبلـه مـو شـه د کلـي.

۲۲/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد يې د ګلو د وږمو سپينو چينو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مينځي.
❋ ❋ ❋
زما لیلا د شنه اسمان د لويو کليو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې ځانګه ځانګه شي
د دښتو او ځنګلونو تورو څنډو ته
غونچې د مرغلرو وايي.
❋ ❋ ❋
زما لیلا د چنارونو او سپېدارو
ښايسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له ونې وزبږي
نغمې ورته د عشق او د پاکۍ غږوي.
❋ ❋ ❋
زما لیلا د هسکو غرونو د سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کېږدۍ کوچۍ ده
لکه ګوربت یې پر ژورو او پر تړو
کړېدل نه دي زده.
❋❋❋
زما لیلا د شنو بادونو د چینو
هغه رڼه سترګه ده
چې چېرته ګرد پر رڼا پرېوزي
پرې وږمې د ازادۍ وروي.
❋❋❋
زما لیلا د خدای د کلي د شنه باغ
د هسکې ونې سره منه ده اشنا !
چې د جنت وږي یوازې د خپل حسن
او رنګونو په کاسو مړوي
او تو یو لو ته یې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

مادې په زلفو کې
يو ګل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شېبې
غوټۍ غوټۍ کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیسې

سوړ ژمی او به شو د سپرلي هنګامې چېرته دي؟
دا زمـوږ د تږيـو هغـه ډکـې کاسـې چېرتـه دي؟
شـپو کـې لګېـدلې د زلمـي شـهيد پـر قبـر چـې
اوس مو پر شـهيد وطـن دا ورکـې ډيـوې چېرتـه
دي؟
زمـوږه خـو يـاد ېږي د پرديـو هـم ببوسـه مـرګ
سـرې جنـډې رپېـږي پرې؛ زموږ هـديرې چېرتـه
دي؟
زموږ د ټنګ ټکور هو جرې، زمـوږ د محبت کلي
زمـوږ د شـمله ورو هغـه لـويې د برې چېرتـه دي؟
شـته دلو پټهـو غـرور او هسـک دی د پګړيـو غـر
اوف چـې د پښتو او پښـتونوالې کيسـې چېرتـه
دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه سپېڅلی لوګوس

ته د زنبقو د تنکیو اننګیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وتوکېدې
لکه سپېڅلی ((لوګوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

❋❋❋

ته د باران او سپیونو واورو
له معصومې او سپېڅلې بېګناه لمنې
زما دزړه پر جل وهلې دښتې تو یه شولې
لکه وږمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم
دیوې بېوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

❋❋❋

ته دلمرونو د کانونو
او سپوږمۍ له څاه نه
لو یه ډیوه شوې
په تیارو شپو کې مې وځلېدې
لکه دړوند لاسو کې سترې امسا
لکه د تږي مسا پر په مخ کې لو یه چینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزوته
لکه سترې بازينګر ګډ وي
دا پسرلي څه شو؟
دا زړکې چېرته لاړې؟
چې زموږ د غرو په لاله يي درو کې
او دبادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او دکاږو کاروان غېږې مومي
او دا سمان غېږه کې
شفق راوسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ږلۍ وشيندلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او تر ورې لوپټې لاندې
دناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونه ویني.
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زمورِ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه روانوی !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو څنې
ګورئ چې هلته د دې تورې تروږمۍ له غېږې
ساړه ځګیروي جګېږي
سوزمن اواز راځي
او امیداورې مېندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر په لاره کې

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې مې دیاس او دوهمونو دتیـارو شپې یې
د خپلو سترګود الماسو پـه تېغ څیـرې کړلـې.

❋❋❋

مــامې د مینـــې نــو بالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې د سرو وینو له بسترنه یې دستورو نجونې
دشپو دزورله ګنهګارې غېږې خلاصې کړلـې.

❋❋❋

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
دسبا یې ددې وربښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د ورېځو سین نه دسفرلاره کې
د بـارانې ګلـو سـلام تـه غېږ د ځمکې نیسـې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء زما سپين ږيري شهيد پلار ته:

د ميلاد په شپو کې

اى ! د دې شنه اسمان په غېږه کې خوب وړې سپوږمۍ !
اى ! په دې شپو کې د پردېسو د سفر ډيوې !
اى ! د ګلونو او د پېغلو ، پېغلو وينو پرې !
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې د کړيکو او تيارو ننبه شوم؟
او د ساړه ژمي خوني او ګنهګار ابليس
زما د ګلانو او نرګسو باغ کې اور وکاره !
ته را ته ګورې !
✵ ✵ ✵
ته را ته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو ؟
او په ويالو کې د هيليو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي ميندې
د ميلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې مې ټول کلى چاړه چاړه دى؟
خلک په نوکو او برچو د يو بل سترګې باسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چړې په څوکه کې

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وربځو ځاله کړې
او د شيطاني شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرګ له نوکو نه کترې، کترې راتويې شولې.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ، موسکۍ رنګينې سترګې
د لاس په نوکو باسي.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې زموږ د کلي دبامو د سر سپينکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې
او د چړې څوکه کې
سپينې دانې لټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا کلي ته

زه به د سترګو تخم
دغه رانږه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او،
د سينې له باغ نه
به مې د وينو څراغ
تورو کوڅو کې
د لارويو مخ ته، ونيسمه
څو چې په ګډه سره
دې لويو شپو کې
د رڼاکلي ته تړول ورسو !.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لورې
یوې مرورې
خوسا شوې وږمې سر اخیستی
او د ګلانو په چوپتیا کې
د کارغانو ډلو
تیارې پر سر
د سبا یې په شبنم ولامبلې
سهر له شرمه
ځان ته و نه کتل
ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
او لمر خولې، خولې
د شپې پر بام ویده پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ویده ده
د شپو په څڼو کې
د تورو ، تورو وربځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وینو پیمانې اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوټیو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي ګلونه پر سر
د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي
او د سپېدو له باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزنې چاودې، چاودې سینې
یوه رڼا ولوېده
یوه رڼا مړه شوه
(چې رنګ د لمر یې درلود).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند دوکتورمجاور احمدزیار ته د هغه
د پنځوسمې کلیزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
دخپلو وړانگو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړاوو شويو
(گلو) وشښېدې
او،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زموږ رژېدلي
اوسرتور (بڼ) ته
سالو وگنډه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپرلي ته

سپرلیه راشه پردې کلي راشه
چې د ساړه ژمي قاتلو، خونړیو شپو
زموږ د باغ د کشمالیو وینې وچې کړلې
او ماښامي سیلیو
بیا د سپوږمۍ دزړه چاودون
د مړو سلګیو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلوټو ګودر ونړېده
دلته د شونډو په خیالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ د میندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتیو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه!
چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو د ګلونو د میلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني د ښتو راولوېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود شنو وربو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکیو سرو غوټیو سترګې
د څانګو بڼ نه د خزان په سیلۍ تویې شولې
د تورو شپو د تورو وربځو تر لمنې لاندې
د سرو ربدیو د مور بلاربه ګېډه وڅیرله !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څاڅکي...څاڅکي

بیا ددې تور اسمان په غېږه کې
د ورېځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستو د پېغلتوب د وخت
شينکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسيو بچي
او د زيتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې
د خپلو وينو په بدل
څاڅکي د لمر غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی، ږلۍ، باران

سږکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټۍ به چاته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلی، دا کورونه
اودا ورانې کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
او راټوکېږي
هره ورځ په کې دښتي ګلونه
زموږ دوینو غوټۍ
سږکال به هېڅکله باران ونه ووري
ځمکه به هېڅکله محتاجه د اسمان نه شي
ځکه: هر ګام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه ترېدلي باران
یوې ترېدلې ږلۍ
داسې باران چې زموږ د پېغلو د بڼو له وریځو
له دې یتیمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد واصف باختري ته:

ليک

ته يې سپېڅلې لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکليو حورو اننګيو او ککيو کې يو روڼ
دانطهور څاڅکی.

✵ ✵ ✵

زه دې په پاکو بې ګناه سترګو کې وينم
د دنيا دبېګناهو او سپېڅلو ارواګانو فرياد
يو ګونګ شوی، يو بې ژبې، يو بې وينې، بېګناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د يوې ياغي ببرۍ د ستر ماهو د ستړيو شېبو
ليکې وينم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهې ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

✵ ✵ ✵

کله چې خاندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا مالگينې خنداګانې ماته وير، ماته فرياد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړي نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه يم چې کاتب د مخلوقاتو زماوستا
د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستۍ))
ډکو شېبو ليکلې
چې ژړا نه پېژنو
خندا مو هم نه ده زده.
ته يې سپېڅلې لکه وړانګه او ارواد مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلې لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری(۱)

دا څو ونې
دا څو ولې
دا څو څانګې
دا زمونږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پردیو.

❋❋❋

دا سپېڅلې خاورې وایي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا دباد د مور اواز دی:
چې ما تی ورکړي نه دي.
د لمر وینې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.

❋❋❋

کانې، غرونه راته وایي
دا سیندونه راته وایي:
پام چې څنګ له یې ورنه شې
یو ساعت شي درته سیوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شناختې

يه ښکلې، ښکلې
يه سپېڅلې ملايکې !
دې مالت او په دې چم کې
ګناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او دګناه غاړه کې
څوک نهويني،
وايه ! په دې لار چې راتلې
هغه زمو ږ د پلرو
او د نيکونو قبرونه څه رنګه وو ؟
ښه يې وه؟
خاوره يې وه؟
شناختې يې وې او که نه؟
مو ږ خو د پلار او د نيکه هغه سپېڅلي
او درانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه او قدمونه

سیلۍ ! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا د غېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لګو.
چې د غنمو فصل شین شي
او د غوږګو نازولي بچي قد وباسي
د دنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداګانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.
❋❋❋
سیلۍ، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې
د ګناه او دویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او د دعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربوړو پر قدم او پر پلونو لګي
قدم زګېروي کوي
ګامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه راکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

✵✵✵

سیلۍ، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه
خپل ورمېږ غوځوي
موږ له غوټیو او غوټۍ له موږ مخونه نیسي.
وایه ته څوک یې؟
د کوم ځای یې؟
او له کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښنه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپير

دا د شنه اسمان ناوکۍ
څومره مینه ګر کې ده !
شپې چې د ګناه شي
هر څوځان په خیرو ولړي
دا راته موسکۍ شي
د خپل ځان په سپینو پیو مې څادر مینځي
دلته مې د ځمکې
دا سپین سرې نیا میره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولي.

۹/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی

لښتي وچ شول
ويالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د کلي
دا هيلۍ به چېرې لامبي؟
❋❋❋
نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازېگره
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپينه کېږدۍ څه شوه؟
هغه شنې څپرې څه شوې؟
ها لوگرې جنۍ چېرې؟
❋❋❋
تا ته ياد شي مازېگره!
د گودر د غاړې ليکې؟
لکه باغ د ښاپېريو،
لکه لارې د کوترو؟
❋❋❋
تاته ياد شي مازيگره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شنې د برې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې وربځې د چلمو.
❋❋❋
نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلیو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
دا بیو د لاس نښه.
❋❋❋
لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غر شو
اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرې لامبي ! !.

۲۵/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکي څاڅکي راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندی د شپې نن بیا پر کاسو وولې
زه څومره کمبخت یم د توبې پر سر ولاړ یمه
لږ خودې کاږه واږه بانه راباندې سیوری کړه
خیر دی مسافر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو خبرې

ماتــه انکــار تاتــه د هــو خبــرې نــه دي زده
تــا تــه د راتلــو ماتــه د تلــو خبــرې نــه دي زده
تــه خوبــه مــانېـ د وعــدو بيا راتــه ودانــه کــړې
ماتــه لــه دروغجنــو د ګيلــو خبــرې نــه دي زده
ستا خوبــه امېــل لکــه سپوږمۍ پــه تتــر وزانګــي
ماتــه د نــاخيرو ګرېوانــو خبــرې نــه دي زده
ته د خم مېلمه شه، سر تر پښو د مستې ځانګه شه
ماتــه يــې د اوښــکو د نشــو خبــرې نــه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ســتا لکــه مغلــه د پښــتو خبــرې نــه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویر مالت

ته راته خانده زه سلګو سره خوشاله یمه
ته پسرلی شه زه اغزو سره خوشاله یمه
د ویر مالت کې دهوس د ادا نه شته قدر
د غم موسم دی له غمو سره خوشاله یمه
ستوري دې اوري پرخې پرخې پر خوب وړې نظر
زه لکه شمعه شوګیرو سره خوشاله یمه
دزلفو وربځې وروه بلې دې نه شي ډیوې
د ژمي شپه یم له تیارو سره خوشاله یمه
نادان قاتل راته په لاره کې کرلي سپرغۍ
زه لکه دود لویو لمبو سره خوشاله یمه
څومره خوږه شوه په دې چم کې د وحشت ارتقا
چې یې ښاغلو لېونو سره خوشاله یمه.

۳۱/۹/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی

پسرلي شو ، پسرلی شو
پسرلی مې مسا پر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کري
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترګو وورې
❋ ❋ ❋
پسرلی شو ، پسرلی شو
هره لو ښتته د وطن مې
د نرګس ډ که کمځۍ شوه
هره لښته مې د کلي
تکه شنه د جنت ځانګه
غنمي وږمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسیو لونې ناځي
د شنو دښتو پېغلتوب ته
❋ ❋ ❋
پسرلی شو ، پسرلی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي درنها ناوې
غوځوي د شپې رګونه
کري د ښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستوري نځاګر شول.

✵ ✵ ✵

پسرلی شو ، پسرلی شو
تو دوي مې سرې مينې
زور خمار پر عقل ولم
سد مې اخلي د تاک وينې
ګناهکار ساقي ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پانه د هر ګل مې
دې ياغي سرته پګړۍ شوه
هر يو کانړی مې ګلاب شو
هره پرخه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۲۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټوکېد
نن یې د ژوند پنځلسم ستوری رابرشو
د کمڅو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.
❋ ❋ ❋
نن مې وعده وه، چې د زړه دو چې د ښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټۍ
موسکا ته کېننا ستم
مایې د باغ د پېغلتوب
ددې تنکۍ شېبې سلام وانه خیست
ما شمعې ونه شوای راوړای

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې ډیوې بلې نه شوې
مایې ترخو شونډو ته
رنګ د خوږو هم ورنه کړ
مایې پر زلفو یو کوچنی پوړنی
نه کړو راخوړ.
❋❋❋
او نن مابنام چې ټوله ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې ګناه چې
په نغرې کې
مابنامې ټپېر ترې وسوځېدل
مور یې له شپې نه
تر سبا ورته غمبورې
په څپېړو شنه کړل.
هو !
مورډ دبچو کلیزې داسې لمانځو
زمورډ د ستور داسې دی !!!.
۲۶/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبد الباري جهاني ته(۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:
مساپر خيالونه راغلل
مساپر له لرې غرونو
مساپر له لوی سفرنه
يادوي ((د ماضي پاڼه))
رانه پوښتي د نن وينې.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
اوس به څنګه ورکړم ((زېری))؟
چې يه ستړيه مساپره !
هر لو ښتـه د دې کلي
چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه
اوس بوازې د کارغانو
او زاړه شيطان کېږدی ده.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د غرونو څنګل لوټ شو
د ځېړيو څښې پرې دي
ځالې ډ کې له کربوړو
د چنارو په سينه کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نن مینزو کړې ماتې
د پرون ښکلې هنداري
زمونږ بوډۍ مورې یې کړه بوره
ټول وطن شهید شهید شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړي
شمله ور غرونه مات شوي
را میراتې لوټې دي.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې مې مري د مستۍ کلي
دلته ویر دي خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خندا راته وژلې
چامو کور پر انګار وویشت
چا مو پخو چړو باندې
د بچیو مرۍ پرې کړې.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شین شو د ځوزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته اوس دګودر لاره
د اغزو لښکر نیولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ریبار ژبه
د اغیار پر نوکو وتې
دلته لویې د پرې نه شته
د هجرو تغر ټول شوی.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې شهید پلو پر سترګو
د وطن ادکۍ ژاړي
ړنګوي د دعا څلي
هسکوي د ښېرو غرونه
((زور)) له لوړ ګرېوان نه نیسي
د سرو اوښکو په لاسونو
ترښنه غواړي د خپل فصل
د دې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغلیو کې
د مور څه قدر نه شته.

❋ ❋ ❋

ته دې ورک سیوري ته ژاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه له خپل سیوري نه سترړی
ته له ځان سره په جنګ یې
زه فلک سره په جنګ یم
راته وایي:
ژمی درومي
توتکۍ به بېرته راشي
لکه وړانګې د سپرلیو
په وربښمین وربښمېن وزرونو.

❋ ❋ ❋

زه وایم:
ای د ټولو ربه!
که ته چېرې توتکۍ وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانګه د سپرلیو
په وریښمین وربښمین وزرونو؟
=۱/۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاک

چې يې دنيا ته سترګې راکړې
او غونچې غونچې شوې
پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تړېو او ماشومو شونډو تې کېښېود ،
پر هغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شپېه راونه وربدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وږېو وريو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلګيو پرزانګو ويده شوم.
❋❋❋
سهارچې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ايښې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غولانځه پر سپېرو او جل وهلیو شونډو
ما ورته مور وویل.
اوس هغه ځاځکی د انګورو مې پر زړه باندې
نیالګی ولاړ دی
څو چې لویېږم ښاخور تاک مې
له ژوند سره سم لویېږي
زه او تاک دواړه له یوې ریښې یو.

۱۰/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبرې

هرڅو مره چې پې مخې دي او ښکلې دي دلبرې
هغــو مره ســتمګرې او قــاتلې دي دلبــرې
پــوهېږم څــو خونخــوره مېلمنــې وې درنــه لاړې
زړګيــه ! خپــه نــه شــې نــازولې دي دلبــرې
نه لوز، نه يې وعده، نه يې رښتيا ده چا ليدلې
دې چــم کــې د وفــا لــه غــرو لوېـدلې دې دلبــرې
زموږ که ځواني اورشوه د دوی ګل له څنو پرېوت
دا هســې پــر خپــل حســن غولېــدلې دي دلبــرې
توبـه ! لکـه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنــې دي، پېښــتنې دي اوښــاغلې دي دلبــرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي

دلته ځوک نورد پسرليو
دګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
دبامو سپينو کوترو ته
دانې ورکول نه زده.

❋❋❋

دلته دښتوکې د باد له کوچې هېر دي
چې بيا ښکل کړي
په پردېسو وچو شونډو
د لوګرې پېغلې څنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا سترې توتکۍ پکې دمه شي.

❋❋❋

دلته وينه، مينه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي دعشق او د ځوانۍ
او پېغلتوب ددې سپېڅلو ګناهونو
د جنت ښکلې هنداري.

❋❋❋

دلته ساه په باغ کې نه شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته مات د ګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بګوو چغې.

❋❋❋

موږ د مرګ کام کې ژوندي یو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت یې رالوټ کړ
دا د نن شپېو د بوانو
د پرون پانې ورستې شولې
د مړو او د خانو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۴/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،
ارام ویده شه!
زموږ مړینه داسې ده
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

***

هغوی چې د خپلو کورونو
پر دسترخوانونو
ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي
ژوندي وي.
پرېږده!
هغوی چې د پردیو د کاروبار
د افیونو او الکولو په چینو کې
د لغړو فواحشو
د پستو او مرمرینو غولانځو پر غرونو
یوه شېبه خوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده !
هغوی چې ویاړ گڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پردیو کټونو کې واخلي
ژوندي وي.
او ،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو ،
نو ،
پرېوزه
ارام ویده شه !
زموږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

۳۰/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده
او دورونو زړه چاودون هم
لوږې مې د بڼې وزغملې
او تندې هم
خو یوه بې دومره دردوونکې نه وه
لکه:
نشه چې نه وي پوره
او ښیښه پای ته ورسي.

۱۷/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبران هم ژاړي

-۳-

ونې ! ولې ژاړې؟
ښاخونه يې رانه غوڅ کړل
چا؟
ښاخ مې،
ومې روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبر ته لاستی شو.

❋❋❋

- موري ! چېرته ځې؟
- دخدای کلي ته.
- مګر دا لويه نړۍ؟
- نړۍ خو د دېوانو ده.
- مېږه دې شته؟
- رانه ورک شو.
- او زامن؟
- لرم يې: قابيل او هابيل.

❋❋❋

- مسيحه ! ته او اوښکې؟
- اوښکې نه، وينې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دچا له‌لاسه؟
- د یهودا له‌لاسه.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- دښمن ته یې وسپارلم.

***

- وطنه ! ته؟
- او دا دی زه هم ژاړم.
- څوک دې ژړوي؟
- ملت مې.ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- درېیمګړی نه لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمځی یې ورته له ګلونو ډکې کړم
د دښتو او بڼونو ګلان
سیلیو یووړل
او نن چې، ګلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

***

هوکې !
زموږ برخه همداسې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اوبه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنګه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تږی پرواګیر نه یم د لپو
ساقي! چم مې د ګوټ نه زده زما بحر پېمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور د عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی را ته لښته زمانه ده
موږ یې ځنګ ته د ګورناست یو پوکوو په کې ساه ګانې
ګنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرګ نه خیر د هستۍ غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسافر

څه د ښکلو او ښکو ستوري مسافر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لوېدلی یو ټوټې ټوټې انځور یم
اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا دزړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شګو کور یم
چې یې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سړو بادونو یوووړم
دا د چا د نظر دود یم؟ دا د چا د نغري اور یم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېونی خیال مې چې وژني
دادکوم پښتون شملې ته د مغل دخولې پېغور یم
ځغلوم اس په دریاب کې، ګرځوم بېړۍ په وچه
دا دکوم جنون امسا یم، دا دچا دعشق شبکور یم؟

۸/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پياله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پياله مې تشه مه شه
د زړګي لپه چپه شه، خو پياله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا بربنډې د تاک پېغلې
عمره ! يو څاڅکی نشه شه، خو پياله مې تشه مه شه
څو يې څښم نه تمامېږي راته څه د زهرو سين شو
دا دژوند وچه چينه شه، خو پياله مې تشه مه شه
دا د دوه کاڼو دنيا چې دومره ګرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پياله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ يم، نه په ګز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پياله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
یاران د لارې ډېر دي خو ملګرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څنګ برشو ، خو زموږ مينه
چې تاويل ځاروانه ! اوس د خدای لپاره چېرته ده؟
ساقي ! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته دزړه لپې
زموږ د وينو ترږې دا ويده خماره چېرته ده؟
موږه ساده ګان يې د دوکو پر ژرنده دل کړلو
ای عشقه ! د دروغجن ديدن هغه ريباره چېرته ده؟
دا دومره پېړۍ شپه کې د سبا سبا ناري چې دي
شيمه مو د نيمزالو ډيوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کب

سیندلا همغسې
څپاند روان دی
او ا سپین ږیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شګلنې غاړې
خوب وړی دی نه ویښېږي
سترګه مې ورپېده
او ستا د کور کوتره راغله
ستا راکړی ګل یې
زما شملې نه یووړ.
زه پوهېدم چې
نن به دا سې وشي
او نور به هېڅکله
د ر ونه رسمه:
بېګاه مې خوب کې
له لاسونو څنې
کب لوېدلی !

۳/۱۰/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ څانګو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناځي
لکه ډمې عربانې.

❋❋❋

د جنت پیالې یې راوړې
څه وربښمینې پربښتې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
د جنون جوغه یې راکړه.

❋❋❋

اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترګو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا د حورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څانګه

د کومې شپې بله ډیوه یې څانګې !
چې مې د زړه پر کور خوره یې څانګې !
لږ صبر وکړه چې وزګار خو شمه
څنګه بې صبره پیمانه یې څانګې !
شپه د ژمي د راتلو خو نه ده؟
داسې چې بیا کړه وړه یې څانګې !
نه چې یاغي شونډو مې وکړ تېری؟
له شرمه بیا چې تکه سره یې څانګې !
څنګه د عشق پر قیام نه کړم باور؟
چې راته سیوری او شمله یې څانګې !
د وخت سیلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور مېلمنه یې څانګې !

۱۹۹۱ جنوري
عشق اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکی
او د خاورو په رنګ مسته وینه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تیو پې رودلي
زما د کور د بامبوټي له پاسه
غر ولاړ دی
او په انګړ کې
هر قدم ته د ښېرېو ونه،
په هره یو ښاخ کې یې
د لمر د زېړدلو کیسه
او شین اسمان یې
خپلو سترګو ته
له پاڼو نه
رانجه پورويـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د خوب او سترِیا
چم نه دی زده
تیارو ته ستوري،
د سبا بربنډو پېغلو ته
لمنې ګنډم
او کری ورځ سترګې په لار تېروم.
سترګې په لار یم
خو د څه لپاره؟
نه پوهېږم !
وه چې زما تر سیوري هاخوا
دا دنیا نن څومره ښکلې ښکاري
درېغه !
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی احمد شاه بابا ته:

د غمنو وړی

-۱-

د غنمـــو وړی زمـــا د پګـــړی ځانګـــه
د غنمـــو وړی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وړی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وړی زمـــاد ســـبا تـــوره.

❋❋❋

د غنمـــو وړی زمـــا اوښـــکو ټکـــی
د غنمـــو وړی زمـــا د موســـکا پانـــه
د غنمـــو وړی رنـــګ د ښـــا پېریو
د غنمـــو وړی زمـــا دیـــار ســـندره

❋❋❋

د غنمـــو وړی لمـــر دشـــپو د تیـــو
د غنمـــو وړی ســـیوری دغرمـــو مې
د غنمـــو وړی وړم د ســـــپرلیو
د غنمـــو وړی تـــن دشـــنو خېریـــو

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

-۲-

د غنمو وږی پاس پر شملې شین شو
طلایي تاج یې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وږی شنه دویاړ جنډه شوه
لکه سره وینه ایت د پاني پت شو.

❋❋❋

د غنمو وږی توره د برېښنا شوه
د دښمنو وربځو ګېډې یې کړې څېرې
د غنمو وږی زما د غرونو باد شو
له هیبت نه یې زمرو ګیدړې راوړې.

❋❋❋

د غنمو وږی وینه د غیرت شوه
په ککرو کې یې اور د ایمان پو کړ
د غنمو وږی زما د پلار شمله شوه
تېتېدل یې لکه ستوری چېرته نه زده.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمـــو وربى اور شـــو پرنـــا مردو
هـره لوښـتـه يـې تنـور کـړه پـر بگـوو
د لمر بڼ يې له لويد يزې سيلۍ خپل کړ
د شمال د باد ترخه ژبه يې پرې کړه

❋❋❋

د غنمو وربى ټول هېواد شو
د غنمو وربى ټول ولس دى
د غنمو وربى زما د وطن هسک شو
چې تر غاړې يې د بلا لاسونه لنډ دي.

❋❋❋

د غنمـو وربى زمـا د پگـړۍ څانگـه
د غنمـو وربى زمـا د غرونـو ژبـه
د غنمـو وربى زمـا د ماضـي درمنـد
د غنمـو وربى زمـا د سـبا تـوره.

۳/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښت

دزلفـو شـپې دې راوړې خونسـکورې درنـه نـه شـي
تـه ګـوره هغـه کـړې وعـدې نـورې درنـه نـه شـي
بلـد نـه یـم پـه غېـږ کـې د سـپېڅلې ګنـاه چېـرې
داشونډې وچې روږدې دي سمسـورې درنـه نـه شـي
ما څښـلي کله نه دي ساقي تور شراب پـه جام کې
ستاسترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنـه نـه شـي
کمځی دې راته دارکړه چې منصورشمه ژوندی شم
وېرېـږم لـه هغـې نـه چـې منګـورې درنـه نـه شـي
له وربځو نه خیر نه شته کښت مو هم لـه سینده لېرې
سپرلیه ! څو غـوټۍ دي چې کمزورې درنـه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه د شعر په ځواب کې:

ما درته نه وې چې یاغي شو اولس؟
ما درته نه وې چې ژړېږي وطن؟
ما درته نه وې چې نړېږي غرونه؟
ما درته نه وې چې ورانېږي وطن؟

***

ما درته نه وې چې د کارغیو سیوری
تاج د شیطان شو لوټوي پرښتې؟
ما درته نه وې چې د حورو حسن
پردمو پلوري، خرڅوي پرښتې؟

***

ما درته نه وې چې د نن سندره
غریبه اوښکه شوه په اور وسوه؟
ما درته نه وې چې ډیوه د سبا
ماته هنداره شوه په کور وسوه؟

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادرته نه وې چې هادرنې لوپتې
د اور او وینو پر ګودر زانګې؟
مادرته نه وې چې هاسپېڅلې تسبې
د ځولولیو پر تنتر زانګې؟

❋❋❋

مایو زخمي تن د وطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
ما یې لا یو درد دواکړی نه و
اوس یې له هر تپه تپونه جوړ شول

❋❋❋

تا ویل مه ژاړه جوړېږي وطن
زه ویم چې نه یې ناخبر به یې
تا ویل اور دی بیا ګلان دي پسې
زه ویم له دې اوره بهر به یې.

۱۵/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینې پر کاله

اوښکې د شبو که د کلو وې په سر واوښتې
لپه وې اوبه، که په نېزو وې په سر واوښتې
ټول عمر باران و، یوه شپه مو رڼه و نه لیده
پوه نه شو ودژمي که سپرلو وې په سر
واوښـــــــــــــــــــــــتې
نه به وایي ژبه د غه ګونګ زړګی شاهد دی خو
لښتې د کمڅو که تو پانو وې په سر واوښتې
خیر که مو سر لاړ د پښو پل مو ژوندی پاتې
دی
څو ورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتې
سترې نه شوې غاړې زموږ او داپخې چړې د دوی
وینې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدیا

سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته
یو څو پېریان دي له پردیو غرو راغلي
بربنډ بړي، ناڅي، ناڅي
چې تیاره شي بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خوارږه خوب پرېوزي.

***

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بیزو ادې یې سیوری کړی
بیزو د زهرو پرګې خوري هره ګړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې د برش، څلو ښنت بچیان زېږوي
دورځې د برش، څلو ښنت ځوانان شي
بیا قتلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بیزو ادي پر ګي خوري
او لیګا ده هره ورځ نوي بچیان زېږوي.
پېریان ګډېږي
د بیزو ادې په ویر او پر خواریو خاندي
چې شپه تیاره شي
بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خوارېه خوب پرېوزي
سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نیمګړې مینې
د سمسورتیا په هیله
پیالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شین غزل ولیکم؟
پیالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې یې.

۲۲/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ

شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د جومات کړکۍ تړلي د واټونو د ټوالو ته ناځي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټپونو نه شراب څښلي دي.

❋❋❋

شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وخاندي
شیخ د کوکنارو ګلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو ګلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

ګړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګړۍ پېړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکې څنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د ترږمیو لېونۍ د زنداني شپېو دژوند خړې آینې ته ناځي
کا ڼه په لارکې د مېږیو د راتلو شپېو ته غوږ ایښی دی.

❋❋❋

د دوو وروستیو د کمڅو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مسا پرې پښې د غوړګو د کاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،
بې نوکانو ګوتې څڼوکې د شپې پاتې دي
ړوند د ګلونو د رنګونو تماشې ته ناست دی.

❋❋❋

ګړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
ګړۍ، پېړۍ ده چې کږه ملا سمولی نه شي
ګړۍ غریبه
د پېړیو د سکون پېټی په سر ګرځوي.

❋❋❋

کا ڼه په لارکې د مېږیو د راتلو شپېو ته غوږ ایښی دی.
ړوند د ګلونو د رنګونو تماشې ته ناست دی
۱۴/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دومره قدری یادشي چې یوڅه خو دې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې
ټوله شپه رښتیا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
یو غلچکی خوب و په کاله مې تېرېده ووې
ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له وربځو نه خبر د بارانه ووې؟
وینښ وم که ویده وم خدای زده ډېرې مودې تېرې شوې
مینه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بیا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو رینښو دګربوانه ووې
وپوښته رښتیاترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنګونو پسرلي
زموږ پر سوي او غریب مالت
ګذر ونه کړ.
وږمو د ستړي شپون
دځنېو په ځنګلونو کې نڅا ونه کړه
دتورو دښتو دکېږدیو د وریو ژبې
بیا وچې شوې.
❋❋❋
بیامو دکلي د چنارو
پر نیم سوېو تنو اور بل شو
د شنو غنمو د ورېښمین فصل کمځیو ته یې
رنګ بیا د لوګیو ورکړ
بیا یې د ستورو سره ټوکرۍ
د تورو ورېځو
د شیطان مریي ته وبښله.
❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی، وطن
بیا دڅپلیو دمېخونو جنګ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
دخو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

❋❋❋

زموږ سرونه،
زموږ وینې
دشنو چرسو اود بنګو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنګ
دغم اود سترپیا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې

وربځو د ستورو جنازې ښخې کړې
بیا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو ګلان نه وریږي
رانه د سترو مساپرو پښو پل ورک شو.

❋ ❋ ❋

هره شپه مې ځوانې مېږې تندورنه وژني
هره شپه د ځوانو مېږو جنازې ښخوم
خدای زده
دې لار کې چېرته روغه څېړۍ شته او که نه؟
چې راته غېږ پرانیزي
څادر مې باد وړی دی!.

۲۲/۴/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی- د پره

ماته د کلي مازیګر یو ځلې بیا وخندل
د مرورو وږمو پېغلو مې د شونډو جل و هلې پانې بیا ښکل کړې
کلی مې بیا لکه د وینې د زړګي پر فصل وبهېده.

***

د پلار هوجره لکه کنډ کپر پرته ده
نور ترې د سترو بزګرانو د چلم دودونه نه راخېږي
نور يې انګړ کې د ښاغلو مسا پرو د څپلیو د ګل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملا يې نړېدلي د سنځلو نازولې څنې
او پلار یوازې د کابل په هدیرو کې مسا پر پروت دی.

***

بیا مې د کلي د اذان اواز له خوبه ویښ کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې يې هماسې
د سپین ږیري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
او د جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپینه پګړۍ غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

کلی هماسې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلميو تردرنو درنو ګامونو لاندې ساه اخلي
خو ګودرونه رنګ دي
د کلي پېغلې انګېرونو کې د نيا زړې څرخې تاووي
او زه لګيا يمه د پلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلونه

کرلي مې جانان دي په اورونو کې ګلونه
زه هسې لټومه په ګلونو کې ګلونه
زاهده رانه کېږي چې ماښام کې قضا ګانې
ليدلي مې د زلفو ماښامونو کې ګلونه
وږمې وې نابلدې د کمځيو له غرونو راغلې
زرغون مې شول د کلي په خوړونو کې ګلونه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پيالو مورګې
جامونه په ګلونو کې، جامونو کې ګلونه
په شونډو کې موسکا خو يوه وکوه جانانه!
سپرلی شه غوړوه مې په زخمونو کې ګلونه.

۲۵/۷/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
وروردې وروورپرکانې وویشت
نازولی زوی مې مړ شو.

❋❋❋

زویه! زرکاله پوره شول
یو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې درته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

❋❋❋

دغه سپین مزی در واخله
د پستو پستو وربښمو
پکی حک مخ د نبیانو
د جمله وو بادشاهانو
پرښتو وو دی اودلی
له جنته دی راغلی.

❋❋❋

خو وښته زما د ږیرې
او همدا جنتي مزی
په یوه تابوت خوندي کړه
ورته جوړ قفل او کلي کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو چې ته او دنيا ده
پر دښمن غلبه ستا ده.

❋❋❋

دا ګوتمۍ مې هم درواخله
ورته وبه ښيې لارې
دا ((ميمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره بربښنده توره
هر بری د ستا بری دی
هر زورګير د ستا مريې دی.

❋❋❋

زما ننبې د ستا ننبې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو وروستۍ خبره واوره
وينه توی زما د زوی کړه
د مظلوم زوی په بدل کې
زويه ځه ته هم قاتل شه!
د ((آدم)) د غاړې ګل شه!

۲/۹/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حمق په لټون

اوربېدلي مې کيسه ده خداى زده کله
له ملانه، له عامي نه که له بله
يو سپين ږيرى چې يې وخت د ځنکدن و
په هوښيارو کې هوښيار او عزتمن و
خپل زامن يې کړل پر ځان باندې چاپېره
وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
څه يې چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړئ
څه وېش، څه يې پخه او څه يې سقات کړئ
نيم يې ورکړئ د کوم ځاى نامي دله ته
کوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
چې په نوم د حماقت تر څوک بر نه وي
دغه نيمه برخه ټوله دې دده وي
سړى مړ شو د خيرات کټوې بار شوې
ګېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
زامن ټول شول مصلحت يې سره وکړ
د احمق سړي لټون ته يې زړه ښه کړ
وې فرض کړى مو بابا پر مونږ دا کار دى
پسې ګرځو په دې ښار که په بل ښار دى
ګوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
د سپينږيرو خو په نيکو مصلحت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زامـــن لاړل نیمـــه برخـــه یـــې تـــر مـــلا کـــړه
پـه شـپو شـپو یـې خپـل زاړه کلـي تـه شـاکړه
د احمقــــو یــــې ځارلـــــه هـــــره لاره
پســـې تلـــل لـــه یـــوه ښـــاره تـــر بـــل ښـــاره
لټـوه هغـوی احمـق چـې ښـه شـاخداروي
احمقـان خـو ګنـې هـر چېرتـه بسـیاروي
خـو شـاخدار احمـق هېچېـرې پیـدا نـه شـو
ځـو چـې سـر یـې د پایتخـت پـر کوځـو وشـو
دوی لـه ورځـو یـوه ورځ لیـدل پـه ښـار کـې
چـې راجـوړې دي مېلـې پـه هـر بـازار کـې
هـرې خـوا نـه راټـول شـوي ښـه ځوانـان دي
ځوک یې پېغلې، ځوک زاړه، ځوک هلکان دي
دچـا شـونډو کـې موسـکاوې دي غـوړېږي
ځـوک تنـدی پـر زنګنـو وهـي ژړېـږي
یـو خـوا سـاز دی، پـایکوبي ده او خنـدا ده
بلـــه خـــوا چغـــې دي نـــارې دي او ژړا ده
چـا کـړه شـمله پـر سـر ایښـي خوښـي کـړي
چالـه بریتـو نـه تـار ایسـتی زبـوني کـړي
ورونـه ګرځـي پـه مېلـو کـې هـورې دورې
دوی لیـدل هغـه کـانې چـې نـه وې چېـرې

دوی لیـدل چـې د مېلـې پـه هغـې خـوا کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخـــت ځلېـــږي د رنګونـــو پـــه رڼـــا کـــې
پـــه کـــې ناســت يـــو عـــزتمن ســـړی دی ګـــوره
چـــې ورېـــږي پـــرې ګـــلان لـــه هـــره لـــوره
طلايـــي تـــاج يـــې پـــر ســـره لکـــه دلمـــر دی
تيارســـې ورتـــه ســـردار دی کـــه لښـــکر دی
جـــوړ تـــولګی ورتـــه ولاړ دی د ســـاقيانو
ښـــکلې پېغلـــې او پـــه کـــې دي دزلفـــانو
دمېلـــې پـــرې بلـــه خـــوا بلـــه کيســـه ده
دوی ليـــدل چـــې هلتـــه بلـــه هنګامـــه ده
دوی ليـــدلو يو ســـړی چـــې عزتمنـــد دی
لـــه يـــوې پښـــې لـــه ونـــې نـــه ځوړنـــد دی
ثوک يې سر وهي په سر ثوک په سوکانو
نـــه زړه ســـوی د جنکـــو نـــه د ځوانـــانو
لـه ماشوم نـه هـم خيـرات د خپـل سر غـواړي
خـو وهـي پـه کـې هـر ثـوک د لاس سوبـاړي
د ســپين ږيـري زامـن ډېـر ورتـه حيـران شـول
بيـــا پـــه لټـــه د دليـــل او د برهـــان شـــول
لـــه يـــو چـــا ځنـــې يـــې وکـــړل تپوســـونه
چـــې راښـــيه د خـــدای پـــار دی دليلونـــه

د يـــوه مـــو ولـــې دومـــره هرکلـــی کـــړ؟
او لـه بـل ځنـې مـو جـوړ د کـوځې سپی کـړ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پرموږه پاچاهي کړي
او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
یو ساعت مخکې زموږ پر سر پاچا و
موږ دنوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بیا چې زوړ شو نو وهو په کې سوباړي
د بابا زامنو ووې چې مو وموند
ها احمق چې مو په ټول جهان کې نه موند
د شاهي په باغ کې ناست نه ګوري مني
نبه پوهېږي د سبا سوباړي ویني
نیمه برخه دبابا یې رابهر کړه
بیا یې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې يو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنيا و
خدای ورکړې دبدبه د تاج او تخت وه
په هر ځای ورته ګونډه او ښه دبخت وه
خزانې يې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان يې ښايسته و له بهاره
نه کمی و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مينځو او نوکرو
شمار يې نه و په حرم کې د بيبيانو
نه د ښکلو معشوقو نه د ساقيانو
هر محل يې د دنيا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې يوه وه
چې په ټولو کې ښايسته لکه ډيوه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــــه حـــوره هســـــې ښـــکلې نـــازولې
تــــه بــــه وایــــې لــــه جنتــــه وه راغلــــې
چــا لیــدلی داســې حســن چېــرې نــه و
ډېــر شــاهان یــې پــه لیــدو پســې ړانــده وو
د بادشـــاه ټولـــه هســـتي ددې هســـتي وه
د شـــپې ورځـــې پـــایکوبي وه بدمســـتي وه
دغـــه نـــورې معشـــوقې، نـــورې بیبیـــانې
ورتـــه ټـــولې د پښـــو خـــاورې وې خـــوارانې
یـــــو وېښـــــته ددې او دا ټولـــــه دنیـــــا
بـــدلوه کلـــه دداســـې عشـــق بادشـــا
یـــوه ورځ یـــې پـــه شـــېبو د بدمســـتۍ کـــې
د خونـــدونو او رنګونـــو پـــه ځـــولۍ کـــې
ســـرې د نـــاز شـــونډې راپرانیســـتې ادا تـــه
څـــو خبـــرې وې چـــې ویـــې کـــړې بادشـــاه تـــه
وې پلانـــی حـــاکم دې ډېـــر درتـــه خـــاین دی
تـــه پـــوهېږې نـــه خـــو مـــا تـــه مبـــین دی
❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خېمه د مستۍ ټوله شوه سهار شو
د مظلوم حاکم تياري خوني ته لار شو
پس له څو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقيقونو ، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصير د حاکم نه دی
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دی
پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خفه شو
سلطان لاړو درباريانو ته جرګه شو
وې که څه هم ډېر پر دې ښکلې مين يم
خو والله چې پر هغې پېښې غمجن يم
زه وېرېږمه که بيا هم داسې وشي
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
درباريانو ورته وويل سلطانه
نوريې مه منه خبره عاليشانه
بادشاه ووې ناممکنه ده ملګرو
چې ځان منع کړم د هغې له خبرو
❋❋❋
يوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو
معشوقې سره ملګری په چکر شو
پر بېړۍ سواره روان وو په درياب کې
معشوقه يې کړه ګوزاره په تالاب کې
معشوقه لاړه خو اوريې د عشق بل کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلی د بادشاه پر تش ګوګل کړ
بیا بادشاه شپې پر اوښکو لندولې
اوښکې څه چې یې سرې وینې بهولې
بادشاه هسې خواروزار او تورکمند شو
چې ګوزار د عشق او مینې له سمند شو
درباریانو ورته ووې ای امیره !
ای زمور د سرو سیوریه ای زهیره !
اوس چې مرې ورپسې ولې دې غرقاب کړه
خپله مینه دې لاهو په دې دریاب کړه
بادشاه ووې ورته ای عالیجنابه
زه خراب به یم نه ملک خانه خرابه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترګو ولید
قبر،
زما د سفر نوې ببړۍ
د وچې ځمکې سمندرکې غړوې د مسافرو مساپرې شپېلۍ
او قبر کښونکي
سترې سترې رانه پښو ځنې ځپلۍ وباسي.

✵✵✵

بربنډې پښې، سپينې جامې پر غاړه
زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ يم
د ملا غږ ته مې غوږ نيولی
چې بلوي مې پرګناه د ثوابونو څراغ
زه ورته سرې سترګې ژړېږم
وايم دروا غ دي
ملا مه يې وايه!

✵✵✵

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کور او کلي نه مې سانديې خېږې
ادې د زوی چيغې وهي
بچيان دادا بېرته له خدايه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
يو شاعر
خپلې مېرمنې سره ناخي او سندرې بولي.
۵/۱۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزګر

څنګه سرې ږلۍ په سر واخیستم؟
زما دلاس د خولو فصل نه یوشین بوټی راپاتې نه دی
چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېږدم
له ګودر څنې په برېتو کې موسکی تېرشم
په مخه لاړ شم، شاته وګورم
پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم
ږلیو څه و نه کړل؟
بزګر لګیا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزګر ژړېږي
او وریو ورته غوږ نیولی.

۲/۱/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګړيواله

بنګړيواله توري بيا پر کلي راغله
بنګړيواله شرنګ پر ولو ،
دښايسته رنګونو ځانګه
بنګړيواله زمونږ دکلي
دزلميو د ((طالعو)) د نازکې غوټې وږم
بنګړيواله زمونږ دکلي
د پېغلوټو د اختر د شپېو زېرى

❋ ❋ ❋

بنګړيواله توري راغله
رنګه بنګه ساه نيولې
په پستو پستو زګېروو يې
دهر کانې تپوس وکړ
خو زمونږ د کلي لارو
د پرديسې بنګړيوالې
تش د خولې سلام وانه خيست
وې يې: هو ! رښتيا زړه شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غو سترګو رب وهلو
خدا یزده چېرته
بیا پرکومو نابلدو کوڅو سر کړم؟

❋❋❋

بنګړیواله توړۍ تم شوه
حک حیرانه پښېمانه
بنګړیوالې په لستوڼي
دېښو دوړې جارو کړې
هر دېوال یې ددې کلي
له خوارۍ نظره تېر کړ
وې یې: نه، کلی همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حیرانه یم چې څنګه
نن مې پل په کې پردی شو؟

❋❋❋

بنګړیواله رنګېدله، بوګنېدله
چې له لرې زموږ د کلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
یو اشنا سلام یې وکړ
اودانه یې دانګورو
د بوډۍ په خوله کې ورکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې يې: ځه نو بنګړيوالې
ځه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
د هر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـچ

...خویو تریخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپینه
نه یې رنګ شته
نه یې خوند شته
نه یې پاتې شته نه مړینه.

❋ ❋ ❋

عجیبه ډالۍ یې راوړه
پرښتو ، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مینه
سین د زوو دی ترې څاڅي
وریتوي د زړونو وینې

❋ ❋ ❋

اوس پوهېږئ؟ څه یې وکړل؟
ها لوبګرو د باغونو ؟
یوه وښوده په ګوته
بل یې دل کړه پر غاښونو.

❋ ❋ ❋

اوس یې غـچ له موږه اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رېدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوځه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويو تريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۲/۲/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ
چې د ستورو د هيليو تر ښکو لاندې
زما دميني ښاپېرۍ ناسته ده
چيغې وهي
تندې اخيستې پرې باران نهووري
په تور وربل يې
د چندڼو پاڼو اور واخيست
غزل وسوځېد.

❋❋❋

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه دزړه له نازولې کوره راغله
زما په لېمو کې راپربوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه لګیا یم لوړې څوکې ته
په لپو کې او به خېژوم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بیا د ځمکې تل ته ولوېږم
او به او به شم
ښاپېرۍ تنده وژني
او زه اوبو وړی یم !.

۱۲/۲/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيلاني بلبلې

سيلاني بلبلې لاړې
نور د باغ د خوب په سين کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چيغو تصوير تت دی
نور د باغ د سرو ګلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مينه مړه ده
نور د پاڼو پر کمڅيو
سهارونه د سپرليو
چيرته پرخې پرخې نه شول
((سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
لويه خدايه، سيلانې بلبلې والوتې له باغه))
سيلاني بلبلې لاړې
نور پر اس د ننګياليو
د پګړيو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نور د برېتو پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تاوه
د پښتون
اسرافيلي شپېلۍ کښه ده
نور هغه ډګر مات شوی
او پرغاړه د پرديو
هغه مستې
سپينې تورې لښتې نه شوې
((رابيا)) بله ناره وکړه:
((سره له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
رابيا ګلې پونده ورته کړه سپره شوه)).

۳۱/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

روږده

زړه شړلی یم لـه کـوره اور مـې بـل دی پـه کالـه کـې
لږ مې پرد بږده چې ویده شم ستادزلفو په ځنګله کې
سترګې ستا سترګو کې لامبي ملامت راباندې مه کړه
تنـده کلـه ماتـه شـوې د کبـانو پـه ویالـه کـې؟
ما دمات زړه له هرشرنګه د شنو چیغو مالت جوړ کړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خولـه کـې
د سـینې پربـاغ دې تلـم ستاد سـینې قـراول تـم کـړم
اوس نو پرې چې مې زندۍ کړې ستا دغـاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تا پـه خپلو لاسو غـل کړم
نن ستړۍ وې سبا درمند روږده داسې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خو لا تشې مړې غواړي
د سوالګر ساړه نغري نه.

***

د سوما جامونه لاس کې
زموږ دوینو لامبوزن شول
نه سرېږي، نه ماتېږي
دمړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د دوه ویشت کلن ځوان ورار ه شفیق الله متین شهادت

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
د فلک خونړی لاس مې لکه تبر پر سر پرېوت
هر یو کاڼی مو قاتل شو راته ببل ببل پر در پرېوت
د سرو وینو په کاله کې بیا د وینو ګودر پرېوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرګي پر خنجر پرېوت
یو روڼ لمر مې د کاله و ، سهر وخوت سهر پرېوت
مرګه څومره ګناهکار یې ورانوې د عزت کلي
له بې پتو ځنې تښتې ړنګوې د عفت کلي
❋❋❋
خدایه څنګه به شم صبر څنګه اور مې کړم په زړه کې
زېږېدلی یم لویېږم دا دویر په زنګانه کې
چېرته اور چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما د کور کوربه دی، مرګ مې ناست په دالانه کې
نه په غېږ کې د نیا لوی شوم نه په غېږه د نیکه کې
پرون پرې د پلار مری شوه نن ساه قتله په وراره کې
څه د غم په ورځ پیدا یم څه د غم په ورځ به مرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لو یــه خدا یــه لو یــه خدا یــه ! دا څــه یمــه دا څــه یمــه.

❋❋❋

ټول کهول مې جارجارو وای خو ((شفیق)) راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پـر درګاه خور وای
تـل د قـام د پګـړۍ ګـل وای د ټبـر د پـت انځـور وای
غـم یې تـل زما پرسر وای دا دژوند پـر نیلي سور وای
دده درد وای زما مرګ وای دده کور وای زما ګـور وای
زما خونــه وای خرابــه خــو ودان نغــری د ورور وای
تو لعنـت زما پـه غـم شـه زه یـې زوړ کـړم دی زوړ نـه شـو
کال په کال رانه کښت رېبي خو وړ ستر ګی دی موړ نه شو

❋❋❋

لا یې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرګ شو بهـار وسـو
سم چې ګل جوړ شو شلمې تـه، شمله وسوه ګلزار وسـو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسو سـهار وسـو
هغه ړنګه ځواني وسوه هغه دنګ دنګ سپېدار وسـو
ځاربـدې چـې ورنـه ښـکلې هـا دښـکلیو سـردار وسـو
ګلالـی لالـی مـې وسـو، وطـن وسـو ځـېد ښـار وسـو
پر هر سربانـدې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
پـر مـزار بانـدې دې سوځي لـه (یمینـه)) تـر ((عقیقـه)).

❋❋❋

وروره تـه خـو د ګـور نه وې ستا ځواني د ګـل ځـواني وه
ستا ښایست د ګـل ښایست و، سـتا ثاني د ګـل ثـاني وه
ســتا د خــولې د تکبیر چیغــه ددې کلــي ودانــي وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــه د ســرو یــا قوتو کــان وې خــو وطــن کــې ارزانــي وه
ورور د ورور پــه لاســو وژنــې دلتــه دا مســلماني وه
دلتــه دا ســې نــاداني وه، دلتــه دا ســې نــاداني وه
مګرتــه یــوازې نــه یــې دلتــه د نــګ غرونــه قتلېــږي
دلتــه ســیند پرچــړو وژنــي دلتــه ټــول وطــن نړېــږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې لور داسې لوونه

وربځې بیا لامبې پر اور وورې پر ګلو
دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر را پرېوت
سوځوي مې ښکلې کلې د سنځلو
بیا د ګلو د حیا پرناموس جنګ دی
ځانګې ستړې شوې د ځان پر قتلولو
د باغ سپین مرونـد رېبلی دی اغزیو
پرې یې نه ښود چېرته جوړ ګرېوان د ګلو
د سیندونو مست اوښان وسول له تندې
د هیلیو پېغلې بیا لاړې له کلو
د سپوږمۍ پر وربل مرې غونچې د ستورو
لمر د ځان جنازه وړې پر خپلو ولو
موج د وینو ګلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ د ګلاب او د سنبلو
بیا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عیسی)) جام کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتې نه شول هغه سره شراب د څښلو
د پیالو پر شرنګار یو ویده ویښ نه شو
نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو
یوې شمعې د شپو د ېو پرتندي ونه ویشت
یو پتنګ نه شته لمبو کې د لامبلو
دا ویدې سترګې د بڼ پرې رڼې نه شوې
چیغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
فلک اور پسې اخیستی سترې نه شو
د دې مستو چټو ستورو په رېبلو
نازولې غوټۍ نه شوې په کې بلې
تور لوګي دي چې ټیکري شول د وربلو
د ماتم ډمو بنګړي د ښکلو مات کړل
غوڅ شوي ورنه نکریزې له منګولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپټه نه ده د ګنډلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه یو شین ډډ د چنار شته نه د ولو

مني بیا ورته له سره سیخان سره کړل
دا لاله دي له ازله د داغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خوارو پر قسمت بـه باران نـه وي
چـې لمبـې ووري پـه کـور د جـل وهلـو
يو پرې شوی رګ مو ښخ لکه تاک نه شو
يو سر نـه شته پـه دې ښـار کې د ښندلو
نـه د عقـل پـر اس سـور نـه ليـوني شـته
نـه شـته ژبـه د زنځيـر نـه دويلـو
څه ايرې د بې قدرۍ وربانـدې شنې شوې
دا درنـې شـناختې خـو نـه دي دکتلـو
ددې کلـي ښـاريان مـړه لـه سـره وژنـي
غشـي ولـي بيـا پـر زړونـو د بسـملو
نه يو مټ د تيـارو جنګ تـه چېرتـه پـاتې
نـه يـولاس د خپـل ګرېـوان د څېرولـو
د لمبـو ترخېمـو يـو ((ابـراهيم)) نـه شـته
پيدا نـه شو يـو ((منصـور)) د دارختلو
بيالوېدلی دی((رسـتم)) د((شـغاد)) څـاه
کـې
لاره نـه شـته دې ګړنـګ نـه دوتلـو
نه يې ګرد پـه تورو دښـتو کـې د اس شـته
نـه نـارې د شهسـوارو د دانګلـو

بيا يو شين زمری دې غرونو کې لوی نه شو
يـوه تشـه جنـډه نـه شـته پـر مورچلـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شنو چیغو له کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تورو خاورو پورته که
((خوشاله)) !
لا خو غوچ د ((هجري)) پاتې پر
((مغلو)).

۹/۵/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه جام، نه څادر

څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سترړی کاروان دی؟
باد راوړې پانې رېږدي.
❋❋❋
((قاف)) لمبو پرسر اخيستی
ښاپېرۍ شوې مساپرې
خدای خبر دی چې به دمه
بيا پرکومو غرونو کېږدي؟
❋❋❋
څنګه رنګې ميکدې دي
څنګه ښکلې شونډې سوځي
جانه بيا به دې ساقي شم
((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي)).
❋❋❋
نه ترانګې د کېږدۍ شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه څپلۍ، نه څادرونه
لوټوي د جام ناموس مې
پر شهیدې پګړۍ پښې ږدي
❋ ❋ ❋
څو تور سرې
څو سپین سرې
((یو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غریب سترې کاروان دی؟
باد راوړې پانې ربږدي

۹/۷/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
❋❋❋
- کله چې باد
زما د کور پر رژېدلو او ختینو بامو
د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د ټوخي غږ اورم.
- کله چې
ما د شوګیرو د تورو غرونو ترشا
د خوب کوچۍ
زما د سترګو په رنې کېږدۍ راپېښنه وکړي
زه د کوچیو د کاروان
د هغه مست

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددې ستړي اوښ
دغاړې له زنګونو ځنې
د خپل ورک شوي سيوري
سترى غزل اورم.
- کله چې
د کوچۍ پېغلې د رنګين وربل ماښام
او دکمڅيود غځېدلو غرونو شپو ته ګورم
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سيوري
د پرهرجنو وينو
د شنو غوټيو شين سلام اورم.
- کله چې
تر ستړيو ستړيو منزلونو وروسته
د هغو دنګو غرو تر غاړو
د وړو وړو وريو
د خندا تمځايونه ګورم
زه مې خپل سيورى وينم
چې ورته لپو کې اوبه ورکوي
او له شنو سترګو يې ستړياوې مينځي
ما خوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.
❋❋❋
اى د بې ننبو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې کوره شنو بادونو په څېر
زموږ د کوچیو
لالهاند کاروانه !
- ای ددې دنګو دنګو غرونو
او د لویو دښتو
په سپینو سپینو او سپېڅلو پیو
را لویه شوې کوچۍ !
- ای ددې غرونو د څېړیو
او چندړو دباغونو
پر لندو لښتو ویده کوچیه !
ـ او ای د غرونو د شپونکیو
د شپېلیو په وزرونو کې
راتاوې کېږدۍ !
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه مې یوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې کسو اوږو نه شم وړلای
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ایکې یوازې
همدا سیوری لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری مې ښېرته راکړئ !

❋❋❋

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۲۲/۸/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بیا وزېږي، بیا قتلې شي
خو زه ژوندی یمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست یم
ویې څښم، ویې خورم،
ګړۍ، ګړۍ ویده پاتې شم، بیا پاڅېږم
پورته شم، بیا یې وڅښم، بیا یې وخورم، بیا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

✵✵✵

زما د ځانګې یخ وهلي ګلان لاړل
چې د ښکلي مشرق زلفو نه
په څهو کې د لمر ښکلي ګلونه کېږدي
او زه یوازې د پنجرې په څنګ کې ناست یم
له خپل ځانه سره ((ګاټې)) کوم
کله نا نځکو ته لمنې اوبم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله انګړ کې له خپل سيوري سره پاڅم په ((موسيبيو)) سر شم
خو د ((موسيبيو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له وېرې پاڅم
ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم
سترې ستومان شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بيا وزېږي
بيا قتلې شي.

* * *

زما د کور ښاپېرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو ګلان نه وربږي
هره شېبه
د سرو ګلونو د غوټيو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه
څوک د ډوډۍ پر سر لګيا دی
نامينځلی لاس ګولۍ تاووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل د یو بل د خولې مړی شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لاړو ډک کړ
نور ددې کور د عادتونو په ښیښه کې خپل مخ نه شم لیدی
ښاپېرۍ بېرته راشه !
ګلونو راشئ !
زما تشه ځانګه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو دا غر
اسمان یې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چې ترته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کانې یې رهبر دی هره پرخه یې قیام
بې توري بې شملې نه شو حیران نه شو دا غر
وربېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا یې سر
سوزېږي خوله هوډه پښېمان نه شو دا غر
قربان یې شم له ضده چې یې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان و بل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هو مره لوی شو لکه غر
هغه ړوند سترګې پيدا کړې
هغه ګونګ شو ژبور
په بې پوندو پښو ګرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لويه ځمکه يې پيدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که ځانګې
ورته ټولو ايښی سر
هر څه پرمخې پراته دي يادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋ ❋ ❋

ځوک يې جوړ کړ له کوډړي
ځوک يې پاځوه له اوره
څه خوږې، تروې اوبه دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه يې سمسوره
لکه غرونه ببرې ګانې
په دا شنه درياب کې ګوره
ځوک پيدا کړي ځوک فنا کړي
ځوک تر کوره ځوک تر ګوره
يا خو وباسي له سينده مرغلرې او مرجان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

❋ ❋ ❋

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېرى دی که انسان دی
نه يې زور نه يې همت شته
بې لوګيو سرې لمبې دي
نه ارام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
دا سې غم دا سې هيبت شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

له اسمان او ځمکې وو څه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کرل دې اوس يې رېبه دا ده ورځ د امتحان
تا ته چاوې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند

پېږۍ يې تېرې شوې هوښيار نه شو
چا وې د کلي سيند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۲/۱/۱۳۷۳
کابل- ماهيپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرونده

ځمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

❋❋❋

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زمورږ د ښکلې کروندې په سپینو تیو کې یې پې، وچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنډې شنې شوې
کرونده بوره شوله
کرونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو ناړې شیندي
کرونده باد نه دا د ځیرې لمن پور غواړي.

❋❋❋

کرونده ژاړي راته چیغې وهي:
زویه ! فقیره او ناکامه شومه
سبا به سره اورونه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه ! د بلې کروندې د سینې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ها بزګره او نهره پېغله راشي راته وخاندي
او ووايي چې ای مورې !
دادی نن بيا مره شوم
وچه ډوډۍ مې بيا له لاړو سره تېره کړله.

❋❋❋

تنور لګيا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
یوه ورځ یې ابی، ویوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
کچل لاړه له خپل ښار ځنې بهر شو
تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
له غروره هسې مست لکه زمری شو
بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
((شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې ازاد کړل
دښمنان مې په یوه ګوزار برباد کړل))
په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
پر همدې لاره په کوم مقصد روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
وې یې دادی چې رښتیني قهرمان دی
لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
وې یې راشه شاها ! ګوره پهلوان ته
سل ازاد ، سل یې زخمي، سل یې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې موږ لیدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جګړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې ګل شو
د عیشونو تود باران وربانده تل شو
بله ورځ هغه د جنګ چغه خپره شوه
اول تولو نه حسن باندې ناره شوه
د جګړې کالي یې واغوستل کچل ته
اوس یې بیایي د مېړانې تود مورچل ته
وې یې زین کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړني پر مېړنو اسو سپرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس را خلاص کړ له رسۍ نه
چې بېزار وله ازله زنده ګۍ نه
هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
پر همدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وترئ په پړې
چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړې
د کچل خو دا کارونه و له ډاره
چې ګوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاړه د جګړې په لور وان شو
سر لښکری ګډ د رزم په ميدان شو
چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل ځنې کربوړی
دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
ونه ووته له خاورو نه تر زېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس سپور، ونه په لاسو کې کچل
ښکارېده هغو دښمنو ته اجل
دښمنانو چې یې نوم و اورېدلی
خو پر سترګو یې هرګز نه و لیدلی
وې ترلی پر اس سپور پر موږ روان دی
ونه باسي په لاسونو دا څه ځوان دی
موږ نه یو پر رښتیا د ده د زور
داسې برېښي لکه تندر، لکه اور
دښمنانو د جګړې له لوري شا کړه
فتحه داسې رب پر برخه د پادشاه کړه
پادشاه وویلې کچل ته پهلوانه
مبارک شه لور مې در کړه درته ځوانه
بیا کچل سره له ناوې راغی کور ته
شهزادګۍ یې کړه نوکره خپلې مور ته
اوس مېږه د مېړنیو حسن خان دی
هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه ځوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو رنګ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل
زه مې د ځوانو ارمانونو شهید
زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د ستړیو منزلونو شهید.

❋❋❋

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری
زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

❋❋❋

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

❋❋❋

زه ددې تورو شپو کېږدۍ ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ږمو رنګ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

❋❋❋

زه د ابلیس ناوې په ښکار ورې یم
زه د بدرنګې ګناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې
زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

❋❋❋

زه د دې وربځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته د لمر ښیې
زه د لولیو شپو په غېږ کې سترې
ته راته غېږه د سهر ښیې.

❋❋❋

ما د زړو بګوو چیغې وژني
رانه پېښې څه د بلبلو غوارې.
زه د بلا ژامو کې شپې تېروم
ته راته عزم د خندلو غوارې.

❋❋❋

زما یې چیغې په زنځیر تړلي
لکه فرهاد راته تېشې راکوې
زما یې شونډې په توبو ګنډلي
ته ګنا هکار راته نشې راکوې.

❋❋❋

ګوره زه مړ یم ته آیت د سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه راځه اشنا یه هېر مې که
رنګ مې وانخلې له دې سوي دردمند
باد یم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل(۲)

غر ځو مره ښکلی دی؟
د تیرو دارام سین
د موسکا
ویښو څپو کې ویده،
غر
ددې شګو په تو کریو کې
د لمر د سرو انګورو
د باران هادې.

***

غر ځو مره ښکلی دی !
د لارې د کاروان د ترږیو اوښو
هر قدم کې
د شنو پرخو ګړی
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د ښکلو ښاپیریو
د کمڅو د سرو ګلونو
د باغچو مالې.
غر
د ښارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو یادونو
د سفر او ازادیو ډګر.
غر
د هوسیو او بازانو
د دې سترېو سترېو منډو
او خویونو
د غه ښکلی
زړه راکښونکی انځور.
غر څومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر !

۲۷/۵/۱۳۷۳
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او خنجر

یــو رونړ د ســبا بــاد یــم تکــل شــته خــو وزر نــه شــته
دا خنګــه پســرلی دی؟ ســهر شــته مــازیګر نــه شــته
ای شــپې ! تــه دې لــه ســتورو نــه دا ورېې پلــو ډک کــړه
زمــورږ د ورځــو برخــه کــې خــو ځــاځکی د لمــر نــه شــته
جنــډې نــه شــوې د بــرو کــې هغــه شــنې د چلــم وربځــې
وطــن مــې د شــملو دی، خــو یــوه هــم پــر ســر نــه شــته
یــو ګــل چېرتــه کمځــو کــې لکــه ســتوری زرغــون نــه شــو
منګــولې پــر نکریــزو او منګــی پــر ګــودر نــه شــته
راشــنه نــه شــوه پــر ژبــه د چــا بیــا میونــدي کړیکــه
شــپېلۍ پــر کــږو برېتــو، یــو غمــی پــر خنجــر نــه شــته
ننګیالــه چــې دې خــوا کــې نــه ((خزان)) شــته نــه ((ټکــور شــته))
والله چــې پــه دې ښــار کــې غــزل نــه شــته، هنــر نــه شــته.

۱۳/۷/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کجاوې !

څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟
نه پوهېږم !
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غر په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او سترې شمه
دی شي نږدې
سپینې جامې راځنې وتښتوي.
او د غنمو پر وربښمینې پولې وخېږي او چیغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سین سپینو کبانو ،
ای د باغ مرغیو !
ما درته سرې، تورې جامې راوړي
راشی دا سپینې او خیرنې جامې وغورځوئ !
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو
او کبانو جامې نوې شي
سین تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا کجاوه پر اوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

❋❋❋

کله چې پاڅم
هغه وینم چې روان دی
او د دښتو پر نویو لارو منډې وهي
او کجاوه یې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بیا د کوچیو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتي موتي پر وریو او وښانو وېشي
کجاوه بیا تشه شي
بیا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تیاره شي
نورو ورېځو سره یوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅڅېږي
بیا د غنمو پر وربښمینو زلفو وخېږي
او چیغې کړي چې:
جامې مو سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامې مو تورې،
او خوبونه مو ژېړ !
داسې يو زېړی راته وکړې
او روان شې
خدای زده چېرته به ځې؟

۱۸/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا

زما د کور ځراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهایۍ له تورو زلفو سره مینه کوم
ما یې د زړه پر دښتې کور کړلی
ما د چوپتیا له سپینو تیونه
د ژوند د چینې غړپ کړی دی.

***

زما د کور ځراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خیال
لکه یتیمې مرغلرې
د غزل له یاقوتي شونډو راونه څڅېږي
نور به د سترګو له هندارو نه د خیال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خیال واکې چوپتیا ته ښنم.

۲۴/۲/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
یوه منثوره ویرنه:

زه هم د رځم !

مورې چې سترګې غړولي
او مورې چې دادی سترګې غړوو
د مینې کیسه مو نه ده زده
مورې مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زمورې برخلیک دی
وینه او مړینه زمورې تاریخ دی.

❋❋❋

مورې لا مینه نه ده لیدلې
مینه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شین نه شو
مورې مینه نه پېژنو
زمورې نوم یې له وینې او مړینې سره تړلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا ،
د((حسین)) او ((یزید)) کیسه دې زده ده؟
پېړۍ پېړۍ کېږي چې
د ((یزید)) په لاس کې توره شنه ده
یوه توره توره
یوه سره توره
هغه توره چې ((حسین)) پرې هره ورځ وژني
او د ((حسین)) پر مرۍ یې راکاږي
مګر تا د ((حسین)) مړینه لیدلې ده؟
مګر دا ((یزید)) نه دی چې هره ورځ مري؟
((مګر دا ((حسین)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))
هو ،
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
ـ خو څرنګه برخلیک؟
د ((حسین)) برخلیک؟
خو څرنګه تاریخ؟
د ((حسین)) تاریخ !
رښتیا ،
زموږ نوم یې د ((حسین)) له نامه سره هم تړلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

ای تاته وایم !
موږ دې په یاد یو ؟
زموږ جونګړې دې په زړه دي؟
او کله دې زموږ پر جونګړو
هغه بې ییبرې لوګي نه دي هېر؟
هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده
نیم یې زندان او نیمه یې هدیره
هغه زموږ کلی دی
او هلته زموږ جونګړې شنې دي
هلته چې د نغریو پر سرونو لوګي له لوږې مري
او اوبه له تندې جل وهي
هلته زموږ کلی دی
زه او ته هلته پیدا یو
زموږ د کلي لاره پر ګلونو نه
پر اغزیو ده
پر دغو لارو زموږ ییلې او تناکې پښې
پر لوټو
پر کاڼو لګي
زموږ لارې قاتلې دي
زموږ لاروي قاتلان دي
دغه سترې او قاتلې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ستړيو کاروانونو ته
او به نه
ويني ورکوي
زموږ د ستړيو منزلونو ويني
زموږ د ستړيو ارمانونو ويني
هوکې !
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا ،
کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟
ګوره ! سيندونه هم مري
او زموږ نوم يې
د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

ای ! کله چې ته پې پرښتې
لکه د وينو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاڅي
تا د اسمان د زړه چاودون شپېه
ای ! کله چې ورېځې
د سپوږمۍ د سپين کميس تنۍ پرانيزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ستورو په سترګو کې
د وینو چغارې لیدلې دي؟
او کله چې ږلۍ
د غوټیو موسکۍ شونډې
په غاښونو څیرې
ته د ونو او ګلبوټو د ویرجن غزل کانړو
پر زړه ویشتلې یې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته یې چېرې هدیرو ته ناست یې؟
دا تیارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
څو مري هومره زېږي.

***

موږ چې را زېږېدلي یو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي یو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ژوند شعر دی
يو تريخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
يو تريخ ژوند
خو تا کله د غزل مړينه ليدلې ده؟
او کله د شعر مړينې ته ناست يې؟
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا،
زموږ نوم يې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له يوې ونې يو
ته لاړې
خو باور لرم چې زه هم درځم
ځو دا شلېدلې ريښه يوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته مثنوي

مــوريې دا غــر د غمــو چېرتــه يوســم؟
دا هـــديرې پـــر اوږو چېرتـــه يوســـم
راتـه ميـراث يـو سـور ګرېـوان خو نـه دى
دا يــو يعقـوب او يـو كنعــان خـو نـه دى
هـره لو ېشـت ځـاه ده هـره ځـاه كې يوسف
د هــر كــاروان د پښــو درزا كــې يوسـف.

❋❋❋

مــوريې پـــه وينـــو كـــې خـــوټېږي چـــړې
لكـــه بـــاران پـــر مـــوږ ورېـــږي چـــړې
دا پـــر يـــوه ((حســـين)) ژړا خـــو نـــه ده
دا يـــو ځـــو ورځـــې كـــربلا خـــو نـــه ده
راغـــى پـــه ســـر راتـــه بادشـــاه شـــو يزيـــد
زمـــوږد كلـــي شهنشـــاه شـــو يزيـــد.

❋❋❋

مــوريې پــه زړه كــې يــو پرهــر خــو نــه دى
مــوريې تنهــا قتــل د لمــر خــو نــه دى
دلتــه هــر ســتورى او ســپوږمۍ قتلــه ده
دلتـــه هـــر ګـــل، هـــره غـــوټۍ قتلـــه ده
مـــوريې لـــوګى شـــو او ســـوزېږي وطـــن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـورې په سـرو تـورو قتلېـږي وطـن.

❋❋❋

مـورې يـو ويـر او يـو ناكـام خـو نـه دی
دا يـو خوشـال او يـو بهـرام خـو نـه دی
دلتـــه يـــوازې مســـيحا خـــو نـــه دی
دلتـــه يـــوازې يهـــودا خـــو نـــه دی
دلتـه هـر كـانې او انسـان شـو قابيـل
هـر يـو لسـتونې هـر ګرېـوان شـو قابيـل.

❋❋❋

مـورې يـو غـر دلتـه اباد خـو نـه دی
هغـه پـامير، هغـه شمشـاد خـو نـه دی
دلتـــه كبـــان دلتـــه ســـيندونه ســـوځي
دلتـــه لـــه تنـــدې بارانونـــه ســـوځي
د بـاغ نـاموس راتـه اغزيـو لـوټ كـړ
پـت د كېږديـو مـې پرديـو لـوټ كـړ.

❋❋❋

مـورې شـملې شـته خـو سـرونه نـه شـته
د ېـرې مـو شـته پـه كـې كټونـه نـه شـته
بادونـــه راغلـــل چلمونـــه مـــات شـــول
هغـــه د كلـــي چنارونـــه مـــات شـــول
مـورې زخمـي دی مـورې وران دی ګـودر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو جل وهلی بیابان دی ګودر.

***

موري یو غم او زړه چاودون خو نه دی
موري د وینو یو جیحون خو نه دی
دلته هر کاڼي کې جیحون دی موري
دلته په خپل کور کې بېلتون دی موري
موري یو تندر دې پر کور ولګېد
ستا پر سپېڅلې لمن اور ولګېد.

***

موري زړګی دې را چې وې ژاړم
دا مات منګی دې را چې وې ژاړم
زه دې د مړې ونې بلبل نه شومه
سویو کمڅیو ته دې ګل نه شومه
سترګو ته اوښکې څو پیالې خو راکه
دعا دې نه غواړم ښېرې خو راکه.

۱۹/۸/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېړى(۱)

زړګيــه زېــړى زېــړى چــې وږمــه د ســبا راغلــه
زمــا د تيــارو کلــي تــه ډيــوه د ســبا راغلــه
بـاور مـې کلـه نـه شو چې بـه بيـا پېښـه راوکړي
دې قتلـو پســرليو کــې غونچــه د ســبا راغلــه
حيران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ويده کړم؟
کاښــه کاښــه مالــت تــه مــې نغمــه د ســبا راغلــه
کلونــه پــس بــه بيـا پــر جـل وهلـې دښـتې ووري
لــه ســپينو پرخــو ډکــه لوپټــه د ســبا راغلــه
نه مړ نه يې ژوندى کړم دې مغول يوازېتوب مې
اى وږيــو هــوجرو زېــرى پښــتنه د ســبا راغلــه

۲۵/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمگړی غزل

ولـول زلفـې خـورې کـړه غـوړوه رابانـدې شـپې
لـه تـورو شـپو دې جـار شـم وورووه رابانـدې شـپې
ږمـنځ دې کـړو کاکـل کـې اخـر زړه راتـه زخمـي
هر څاڅکی یې شو ستوری څڅوه راباندې شپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو لـه سپوږمۍ پـور
سـپوږمۍ شـه لکـه خیـال مـې بلـوه رابانـدې شـپې
هـر خـوب مـې وږی وږی دی هـر خـوب وهلـی جـل
کېـږدی مـې د لیمـو شـه خـوروه رابانـدې شـپې
سـتا سـترګې پښـتنې دي زه یـو سـتړی مسـا پر
د سـترګو پـه هـوجرو کـې تېـروه رابانـدې شـپې
بس دومره چې سپرلی شم او یو ګل شم د کمڅو
خـړوب مـې پـه دې شـپو کـړه بهـوه رابانـدې شـپې
ارمـان مـې د نیمګـړي غـزل هـېڅ نـه شـو پـوره
پـه لېچـو مـې سـر کېـده زنګـوه رابانـدې شـپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ(۱)

د غـره پـه ذهـن کـې خـوره شـوه شـپېلۍ
پـه سـرو ممـانو مېلمنـه شـوه شـپېلۍ
دا د کېـــږدۍ پلـــو خـــو واړوئ لـــږ
تللـې کـوچۍ وه راسـتنه شـوه شـپېلۍ
وري زلمـي شـول، اوښـې پېغلـې شـولې
لکـه څېـړۍ پـه غرونـو شـنه شـوه شـپېلۍ
ســتورو جــامې د اتــڼ واغوســتلې
د هســک د ډېــو ترانــه شــوه شــپېلۍ
پښـتني غرونـو پـه کـې سـاه پـو کـړې
ځکـه درنـه او پښـتنه شـوه شـپېلۍ
راتـه یـې ښـکل کړلـې غمبـورې د خیـال
بیـا د غـزل د کـورډ یـوه شـوه شـپېلۍ

۳۰/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرتشت خوب

زرتشت ترونې لاندې پروت دی
د ستړیا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته ایښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترګو تورو ځمځو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

***

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د وربلونو د ماښام پر ځنګله نه مړېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د اننګیو په هندارو کې خوبونهویني
زرتشت ویده دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرتشت جل وهلی
ای د ځنګلونو
او د غرونو لویه خدایه !
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته وناڅه هنداري !

نن مې اوښکې
دا د سترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې
زما د ځيرې اوبو وړي ګرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منګولې د ښو پر څنګله ايښې
د پښتون کور ناوکۍ ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداري !

❋❋❋

نن مې کب د سرو ويرونو
د غمونو د ويرجن سيند
د تورتمو ، لېونيو او ياغي ځپو د زړه پتې کبږدۍ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند ګرېوان وچ شوی
خو يو څاڅکی په کې شين دی
ته به وايې د لمر کور دی
ته به وا د سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداري !

۲۷/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رځنې لاړم کلیه !

څومره ښایسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سین په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
څومره ښایسته دي دې ویالو کې
د هیلیو دغه سپینې لونې
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چیغې.

❋❋❋

څومره ښایسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټیکریو
غرمني خوبونه
او مازیگر په شنو چینو کې
د کرۍ ورځې ستړیاوو مینځل.

❋❋❋

څومره ښایسته دي
زموږ د کلي په چېلو کې
د انگورو ښیښې
او د گیلاسو د وړو وړو نیالگیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګنې، ګنې شنګلې
چې سرې مرۍ يې دي
زموږه د باغو
د ښاپېريو ياقوتي غوږوالۍ.

❋❋❋

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي
د غوزانو هسکې، هسکې ونې
او د ښاخونو په هر رګ کې يې
د مست زړګي د وينو لپې
چې ترې غريبې پېغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدايي رنګونه.

❋❋❋

ځومره ښايسته دی
دې ګودر کې
زموږ د پېغلو د شينکيو منګوټيو
د چاودون
او ماتېدلو اواز.
ځومره ښايسته دی
دا زموږ د کروندګرو
د ځپرو کلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو مره ښایسته ده
دا زموږه د لوګرو
دا هار د بره.
زه درنه ځم
د خدای پامان
درځنې لاړم کلیه !
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداګرو
وینې ځښونکې سترګې چېرته پرېږدي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر دښتې د سینې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنیو اننګیو د لمبو د سیند څپو کې
زما د شونډو ښېرې، تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او وربمه د اننګو شوم
خو دا ګل
او دا شاعر زړګی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنګله کې
د ماښام د شپېو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
یوازې ایکي ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې !
درواغجنې !
هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را !.

۱۳۷۴ل
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدې وهلې
خدايه ! ګرداب کې مې بېړۍ وهلې
چې يې په شپو کې خپل غر هم شي ترې ورک
هغو کمڅو کې مې غوټۍ وهلې
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپېو کې مې پېړۍ وهلې
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلګۍ وهلې
ترې غزلبولې چغې هم نه ورې
بيا يې پر تپ راته پټۍ وهلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته غزل

رژېږي پـانـې پـانـې تـش ګرېـوان شـولې ای سـینده !
یـو ښـار وې د هنـدارو ولـې وران شـولې ای سـینده !
یــوه مســته نغمــه نــه شــوې پــه ورا کــې د کبــانو
نـه دې سـپینو هیلیـو تـه جانـان شـولې ای سـینده !
پــرون خــو د شــېبو د نــاوې پېغلــه ښــکلا تــه وې
خـو نـن یـې لکـه زلفـې پرېشـان شـولې ای سـینده !
سپین ږیری جالـه وان د کلي نـه شـته مودې وشوې
دا اوس ولې پـه سترګو کې حیران شولې ای سینده !
اشـنا ګـوره چـې بیـا دې د څپـو زمـري ګـونګي دي
ارامــه غلــو وهلــی یــو کــاروان شــولې ای ســینده !
یو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې پـه خپلـه
کېږدیـو غونـدې ونـه د بیابـان شـولې ای سـینده !.

۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

د غـره تـر غـاړې ناست یم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبـــرې دې جانانـــه ! لـــه شـــپېلۍ ســـره کومـــه
ستا سترګې خو کوچۍ شولې ایلبند په ایلبند ګرځي
اوس جنـګ د هغـو سـترګو لـه هوسـۍ سره کومـه
نازونــه خــو تــا وکــول پــر مــا بانــدې زوال شــول
د خـــال پـــر ځـــای دې مینـــه تروږمـــۍ ســـره کومـــه
مـاخوب درځنـې وړی دی خپـه چـې نـه شـئ سـتورو !
ګیلــې یــې لکــه وربځــې لــه سـیلۍ سـره کومــه
یــو غــر دی او څــو کــانې یــوه شــنه کبلــه نــه شــته
بــاران شـــوم ژړاګـــانې لـــه کېـــږدۍ ســـره کومـــه.

۲/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ په للمو للمو غرو اوري.

❋❋❋

شپونکیه ! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دې
او د ورېځو اوښې بیا شنډې دي
راته یو څاڅکی د باران خو شه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پردیو ووري.

❋❋❋

شپېلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه

ما دې د تن سپینې ښیښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې یوازې دوه غوټې د اننګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدۍ هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخیستی یم
شراب قطره قطره خو راکړه
د مرغلینو ښیښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو راکړه !

۱۴/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وينو غزل

ما دې اوربدې لارې ښارلې خو اشنا مه راځه
قدر دې نه شته پسرليه پر دې خوا مه راځه
موږه د شپې د تيو روږدي يو سبا څه کوو
ورانګې دې ټولې کړه ورځه دلته سبا مه راځه
موږ د مرګي غشي پر زړه هر مازيګر خوړلي
د نظر غشيه پر دې سوې کربلا مه راځه
دلته سارا د ديدن قتله ده، هر کاڼی قتل
دلته يو پل د مجنون نه شته دی ليلا مه راځه
د وير په چم کې خندا ګانې اوربدی کله شم؟
يو اسويلی شه راته ډکه له خندا مه راځه
د ذهن وران يو کور مې شته په کې د وينو غزل
دې بې قدرۍ کې د ښايست غزلې بيا مه راځه.

۱۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه ګل شين دی
غر مې چې زړه سمسورې د ښتې کې کېږدی، وهلې
لکه د ستا چې کشماليو کې کاکل شين دی.

***

زړه مې کوچی دی
وينه مينه په کې غره کرلې
کوچی بوډا شو،
کوچی مړې،
خولا د غره په مينه موړ نه شو
کوچی د غره پر شګو ناست دی
د غره کاڼو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وربل شين دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شين دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې و بدې دي زما روند سفر په خوب کې ويني.
❋❋❋
هلته به غر د شنه سپرلي د دسترخوان پرسرلګيا وي
د باران پر رڼو څاڅکو به لاسونه مينځي
غره به د څانګو پر وربښمينو تيو خوله ايښي وي
او ګلورينې پی به څاڅي څاڅکي څاڅکي له ګرېوانه د غره
هلته به سپين سهر ساقي وي
د غوټيو کنډوليو کې به وېشي دوړ موشراب دغره پرجل وهلو کاڼو
هلته به سيورو د څېرېو ته شپونکی اشناشپېلۍ غږوي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې و بدې دي زما روند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نور یې له پوندو نه گردونه د زلمو پر څېو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
د غــاړې هســک بېــرغ پرخپلو شـــلو او خوب وړو اوږو نــه شـــي
وړلای.

❋ ❋ ❋

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نوریې د تورو غزلونه د گامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نوریې د لوړو غرو له څوکونه ارنه وړلې د شنو شنو توپانونو کیسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څو مره بدرنگ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه

❋❋❋

بېګاه مې خوب لیدلی
له سرو ګلابو پرښتو راته جامې اودلې
ستورې مې زانګې دګرېوان په لیکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا دزلفو توروشپو نه راته شپې راوړي
اود غنمو نارنجي فصل کړي راته په سترګو کې
د ورېو نارنجي خوبونه.

❋❋❋

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۵)

غر،
سیند،
ښېړۍ،
زه له همدغو جوړ یم
غر مې هډوکي
سیند مې وینه
او هر رګ مې د ښېړیو څانګه
زما یې نوم د غره او سیند او د ښېړیو په لاسو لیکلی.

❋❋❋

غر د ښېړیو شنه شمله په سر د کلي پر د ېرو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې وورې لکه سپین باران
د پېغلو پېغلو ستورو حورې
سیند تر غېږې لاندې ناڅي
او څپې څپې تیونه یې او بهاو به شول.

❋❋❋

سیند،
ښېړۍ:
زه له همدغو جوړ یم
مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابۍ ده
تولهورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې دغره هغه ګوربت دی
چې تر سیورو د وزرونو یې
د وربځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.

❋❋❋

غر،
سیند،
ځبړی:
زه له همدغو جوړ یم
چې د ګناه او ګناهونو میندې لنګې شي،
له خولې د جبرائیل نه د غضب ځګونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدی، غوړوي
زموږ غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملایکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

❋❋❋

مورمې د سنید ځپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې ګوربت دی
راته بولي د ځبړیو د شنو ځانګو
او د لوړو لوړو غرو د شملو سرود.

۲۰/۴/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترځو باران د اوښکو؟
دا ترځو د تورو وریځو چپاوونه؟
دا ترځو قتل د لمر، قتل د سیورو؟
دا ترځو زما کښتونه، ستا اسونه؟

❋❋❋

دا ترځو زګېروي د باغ، د سپوږمۍ چیغې؟
دا ترځو د شپو په موټو کې قمچینې؟
دا ترځو د بې حیا پردې په تورو
راته وژني پښتنې پښتنې مینې؟

❋❋❋

دا ترځو د مینې تور سفر ته لارې؟
دا ترځو نېزې د باد، کمڅۍ د ګلو؟
دا ترځو پر دې هوجرو یرغل د واورو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو تبر په غاړه کې د ولو؟
❋❋❋
دا ترڅو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟
دا ترڅو دغه نهر نهر فصلونه؟
دا ترڅو زخمي ورغوي د لوګرو؟
دا ترڅو يې له تناکو نه باجونه؟
❋❋❋
دا ترڅو د ريا سپين څادر پر ولو؟
دا ترڅو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟
دا ترڅو تسبې په بنګو کې لړلې؟
دا ترڅو په تورو شپو کې ګناهونه؟
❋❋❋
دا ترڅو مې بې پتې د سرو غوټيو؟
دا ترڅو د ستا اغزي زما باغونه؟
دا ترڅو په دې پردي پردي ټوپکو
قتلوې دا زما خويندې، زما ورونه؟
❋❋❋
دا ترڅو وطن زموږ واک د پرديو؟
دا ترڅو وطن زموږ حکم د نورو؟
دا ترڅو زموږ د باغ پېغلې بلبلې
ګډوي راته هوجرو کې د سرزورو؟
❋❋❋
دا ترڅو به نه اذان نه جوماتونه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترخو به نه ساقي نه يې جامونه؟
دا ترخو د ابليس سره لمبه لاس کې
راته سيزي کله کور کله ښارونه؟

❋❋❋

دا ترخو د ورور په وينو کې منګولې؟
دا ترخو د مور په سترګو کې کوکارې؟
دا ترخو مې د وطن ابۍ شهيده؟
دا ترخو مې د ولس، دا لارې لارې؟

❋❋❋

ما ويل چې که ها سيورى دلته وشي
زه به بيا لکه انګور ببرته زلمى شم
ما ويل چې که ها لمر ببرته ژوندى شو
زه به ټول لکه ماښو ورته لوګى شم.

❋❋❋

ما ويل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زيږي بګوې له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.

❋❋❋

ماويلې چې يو ځلې که سپرلى شو
بيا به جوړ شي پر کمڅو د ګلو غرونه
ما ويلې که يوه څپه شوه وښبه
بيا به زېږي له لښتيو نه سيندونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

خو مې کښت دي لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې يو وړلې زنګونو
د کوچيو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې وربمې !
څادر مې شوې، تنۍ مې د ګرېوان شولې وربمې !
دا زه وم چې مغرب ومه دښکلو د سجدو
دا ته يې چې سجدو ته مې يزدان شولې وربمې !
دا زه هغه زه نه يم ټول تصوير يم ستا د مخ
زه سيوری ستاد سترګو، ته مې ځان شولې وربمې !
يوه شمعه مې بس وه د تياره کاله د شپو
تيارو ته مې د کلي چراغان شولې وربمې !
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وربمې !

۵/۵/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنی پر درمندونو

دلتـــه مـــه راځـــه اشـــنا پـــر کلـــي جنـــګ دی
هـــر مالـــت او هـــر ګـــودر پـــه وینـــو رنـــګ دی
دلتـــه ښـــکلې کمڅـــۍ سیورې دي بـــاغ نـــه شـــته
دلتـــه مېشـــت د تیـــارو زور دی څـــراغ نـــه شـــته
دلتـــه شـــنه دي لـــور تـــر لـــوري توپانونـــه
دلتـــه مـــړه دي پـــه نغریـــو کـــې اورونـــه
دلتـــه ځالـــه د ګوربتـــو پـــه اور ســـوې
دلتـــه زېـــږي لـــه زمریـــو نـــه بګـــوې
دلتـــه شـــرنګ نـــه شـــته مړونـــد کـــې د بنګړیـــو
دلتـــه پـــل کلـــي کـــې ورک دی د ســـړیو
دلتـــه مـــري لـــه ډېـــرې لـــوږې تنورونـــه
دلتـــه اوراخلـــي لـــه تنـــدې نـــه ســـیندونه
د پردېســـو ګـــاولي نـــه شـــته پـــه دېـــرو کـــې
د ربـــاب ســـتونی وچ شـــوی دی هـــوجرو کـــې
دلتـــه ټیټـــې د پښـــتون لـــوړې شـــملې دي
ســـپکې شـــوې مـــو د میـــندو لـــوپټې دي
هـــر قـــدم کـــې پـــایکوبي ده د دېوانـــو
هـــر لوېشـــته کـــې کـــورګی دی د پېریـــانو
لمـــر یـــې وواژه د شـــپو دلتـــه یرغـــل دی
قتـــل شـــوی مـــې پـــه شـــونډو کـــې غـــزل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــاووي راتـــه پـــر ژبـــو زنځيرونـــه
ســـړوي راتـــه ککـــرو کـــې اورونـــه
درښـتيا لـوريې چـې وينـه کـړه تربـور شـو
چـې د حـق نـاره يـې جګـه کـړه منصور شـو
چې يې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وويلې فاشست
شـــــــــو
چـې ړيـره پـرمخ نـه وه کمونيسـت شـو
يـو خنجـر دی ځـو چـړې دي ځـو لاسـونه
راتـــه ريبـــي د وطـــن دمـــور رګونـــه
رالوېـــدلې دنيکـــه دســـر پګـــړۍ ده
خـــواره شـــوې د زړې ابـــۍ کېـــږدۍ ده
يـو ((اکبـر)) بيـا ددې غرونـو بچـی نـه شـو
يـو ((ايـوب)) د ميونـدونو سـړی نـه شـو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غرېږ يې نه شته
پښـتانه هسـې ژونـدي دي زوړ يـې نـه شـته
دا چـــې نـــن د خـــونړي کـــاروان رهبـــر دی
د اوبـــو د ژيـــو هغـــه ســـوداګر دی
د زرتشـت اور يـې شـهيد کـړ سـيلاب راغـی
اورنـــی پـــر درمنـــدونو دريـــاب راغـــی.

۲۲/۵/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېړدا

هغه ګړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پاڼو کې
د ښکلا ګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته را وزېږېدې
او ته د خدای د باغیچو د سرو ګلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې.

۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرې (۲)

زما په سترګو کې يې شين فصل د وير کړلی
د لمر زخمي زخمي کوترو ته
يو زېری د باران خو مې شه !
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې وږو وږو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته !

۹/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ننبې

پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ما باندې راپېښه کړې؟
دلته یې سیوری هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپینه تنده کې یښه د تبر نه شته
د زلفو باغ نه یې د ښار د بازاري ګلونو بوی نه خېږي
نه یې خو ښکلوانګوکې د شنو کلیو دتاودوبادونو مچه ښکاري
پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ما باندې راپېښه کړې؟
دا سې حیا د پرښتو سترګو کې هم نه شته
دا سترګې نه دي
د حیا چینې دي.

۲۶/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۲)

د باد له خنهو مې د غره د هغه شنه ځنګله سلام راځي
باد مې د غره د سپینو کاڼو په هندارو کې د خپل زلمیتوب خوب لیدلی
باد مې د کلي د تیارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو
کجاوې راوړي.

❋❋❋

که چېرې نه وای غره !
زما په سترګو کې نوځالې د ګربتو ځایېدلې کله؟
ما به د لمر تېپي تور زنو ته د پاڼو پر ورنونو طلايي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره !
ما به د خپلې هسکې غاړې د غه د ننګ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب ته سرود

خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه
نور مې ویده کړه چې ویښتیا وو ستړی کړی یمه
نور مې ویده کړه چې له ویښې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده یم ویښ یم
خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه !
خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا بربنډې پېغلې مه راښیه
زه یې د سترګو په هنداروکې
د اور اود سکروټو او لمبو ازانګې نه شم لیدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترګو په هنداروکې اورونه کړي.
خوبه ویده مې کړه
ځادر راباندې وغوړوه !.

۳۰/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش صدف

څانګه مې وچه ده غوټۍ نه لري
هغه کوچۍ یم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف یم چې ترې لوټ شوه سیپۍ
زه هغه شپه یم چې سپوږمۍ نه لري.

۱۴/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد رشاد ته د هغه د څلوراویایمې کلیزې په مناسبت:

جامِ جم

مشـوانۍ یـې رانـه یـوړه قلـم نـه شـته
بت پرست یم خو مې ښکلی صنم نه شته
یوېږې تـه یې دامنې؟ چې ټول وطن کې
بـې لـه څـو تنـو نـه زوی د ادم نـه شـته
ستا درنې پګړۍ ته څه وکړم حیران یم
دې مالت کې بې له ځوزو شړشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستی نه شم
مـا مینځلـه خـو جانانـه زمـزم نـه شـته
زه دې سترګو کې هر رګ د جهان وینم
څومره دروغ دي دا چې بل جامِ جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خوشاله تر ننګیاله

مـالي راشـه اغـزو د زړه پـر ګـل وهلـی یـم
((سقاو)) پـه زړې تـورې د((مغـول)) وهلې یـم
رقیب به مې د زړه له وینو تشه((ژی)) کړې ډکه
خـو سـر مـې د ایـل نـه دی کـه یـې سـل وهلی یـم
یـو ګـل څـه پـه کمځـو کې د پښتو دناوې نـه یـم
نـاره د ((انـاالحق)) یـې پـه کاکـل وهلـی یـم
حیران یم د ((اکبر)) پر مړي بیا څه پسات شوی
پردیـو مـې د خپـل کـور پـه درشـل وهلـی یـم
تقدیر بـه مـو وي داسې لـه خوشاله تـر ننګیالـه
همـدا چـې کلـه غیـرو، کلـه خپـل وهلـی یـم.

۷/۱۰/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر)) نه مري

((یاسیر)) روان دی د ایمان بیرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځې
((یاسیر)) له سره زیږي
((یاسیر)) په زړه د اناالحق فصل کرلی
اهریمن د توپانونو پرې څپېږې او د تندرپرې سپرغۍ وورو ي
فصل د مرګ نه پېژني
((یاسیر)) د شنه فصل د وړو پر وښمنو کمڅو سوری کړی.

❋❋❋

((یاسیر)) د لمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
توري ورېځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
((یاسیر)) د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح د ژبې دم د رغېدلو ولوست
((یاسیر)) د خپلو نارو ونه د دې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر))روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنګلونه ریبي
((یاسیر)) د پوانو ته بلنه د جګړې ورکړې
((یاسیر)) لګیا دی دمنزل مزي په پښو کې د یارانو شیندي
او ورته ښیي د فلاح سرود
((یاسیر)) دخدای(ج) د پاکې مینې د اسمان ستوری
((یاسیر)) د ((قاف))دغره د ځوکو دښایسته ښکلو پیریانو
غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترګو ګوره خو مه
زما د زړه د کوټې تیر دې مات کړ
شپه شهزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه د ټول عمر شوګیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطن
ګرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۶/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو ګلونو سیند راغی
زما د غره په وینو سرې تیرې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غر مې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ د واړه تړي.

❋❋❋

د وربځو اوښې مې د غره په تورو څڼو
هر سهار څري
غر مې شپونکی دی
د شنو پاڼو په شنو لوښو کې د تورو شپو له تیو ځنې ستوري
لوشي
غر مې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي
غر مې د وینو تار په لاس کې
له غوټیو نه جامې جوړوي.

❋❋❋

غر مې څېرې څېرې راخور دی
پر ټپې ګوربتو سیوری کوي
غر مې لاسونو د زخمي زخمي ګوربتو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شپو سره جګړې ته
د رڼو ستورو لورونه کري
زما د غره ګوربت د زړه د رڼو وينو د ياقوتو له د برې نه
راته باد د ازادۍ وورري
زما د غره نوم
د سرو وينو
او د ګل
او ازاديو نوم دی
غرمې د وينو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ د واړه تړي.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب په ایینه کې

لمرشود شنو پرخو ښیښې یې راته ماتې کړلې
څه د ګلپېغلو لوپټې یې راته ماتې کړلې
ګوره ګوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولګېد
زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې
زما دزړه خم یې که تش کړ، تشوي دي خیر دی
څومره ظالمه ده پیالې یې راته ماتې کړلې
مایې د سترګو ایینې کې و یو خوب لیدلی
دې مې کور وسو ایینې یې راته ماتې کړلې
داسې سجدې سجدې چې وایې ړوند خونه یې ملا
چېرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبیح الله انیل ته:

له ابلیس سره

کلونه وشول چې مې روح
دخدای د مینې د غوټیو په شینکۍ څولۍ کې نه ځايږي
ماد ابلیس اشنا د ښکلو سترګو پانو کې
د حسن اود مینې غوړولی څادر
خدای رانه کرکه لري
مګر شاعر ابلیس مې سترګو
اود شونډو جادو دښتو کې لګیا دی
راته زړي د غزل کري
څوک مې دښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.
❋❋❋
کله چې شپه شي
د خوږې ګناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر واړوم
ابلیس د حورو د سرو شونډو د سرو پانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليمې پټې کړي
او د غزل لونګين خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پاڼو
کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غږ ليدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه ترسبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې ځې را پسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس درسره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد روهي په مړینه:

هغه غر، هغه سیوری

ډک جام مې له منګولو د جانان ونړېده
یو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کیسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
یو شین قامت چې رنګ دی او یو شین سیوری چې نه شته
یو کټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حیران یم د غزل شبنم به خدایه چېرته تم شي
زمور چې د شعرونو سایبان ونړېده
ځولۍ به څنګه رنګه د پښتو دابۍ نه وي
یو غر غوندې روهي د روهستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ل کال غبرګولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وير، مينه

هلته پر مړو ژاړي
خو زه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو څپو غرونو کې بربنډ ناڅو.

***

هلته پر مړو ژاړي
هلته د وچې کربلا د تیږو ښار کې
د سرو وینو نالیدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خو زه د کب په شانې
ستا د مچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انګور په وینو لنده
زما د لاسو د ونې څانګو کې ټالونه وهې
موږ نه ((یزید)) او نه ((حسین)) لیدلی.

کابل
د عاشورا ورځ
۸/۳/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر محمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سیوري یې یو ځوان ناست دی
یوه سپینکۍ پیشو یې غېږ کې ویده
اود ورځپانې په هر توري کې یې سترې سترګې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوګیو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکی شي
د پیشو په غوږ کې نارې کړي او وا یې چې:
- پیشو تا مینه کړې؟
مینه د چرسو یوه شنه نشه ده
مینه ورځپانه ده
په ژوند کې یې پو ټکی د ربنتیا نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پیشو ! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند د شنو چرسو د وریښمینې نشې شین واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځغلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوڅو سپو ته یې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو ! تا مینه کړې !
پیشو ! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچۍ په باران کې

ستورو د شپې پر تيو خولې ايښې ارام ويده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راګوري
نرۍ باران ووري
او د بادونو هوسۍ
د ځوانې دښتې د تيونو پرګلونو ځري
هلته يو ستړی کوچی
د پټاسو د ستمال په لاس کې د باران د طلايي مچيو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وايي کوچی:
نرۍ باران دی
له کېږديو نه د سپو د ويښې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به ځوک ويښه کړي؟
ستورو درواغ وويل.

۲۱/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې تال د شپې راوشلېږي
د سترګو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپين وزرونه پرانېزي
د خوب د شنو ځنګلونو ماتو څانګو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار ګل شي
او د شاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کاڼي د ښوونځيو د تبيو تندی ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کميس او سپين سالو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د وربځو او سپوږمۍ د ودېدلو شېبه
کله چې ووړ ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپين تباشير خال کېږدي
او شېبه وروسته ماشوم وړی شي
د ووړ جزدان له واښکو نه د ړيو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشئ مين شئ پرې
او مينه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مين وم.

۳۰/۳/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې د ښتو ته ورېمو کې وايي څه
ای ونې ! شینکی باد درته نغمو کې وايي څه
شاعر سیند مې نن خدایزده چې لیکلی کوم غزل
لړ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وايي څه
رمو ته د ګلانو سهار څه ویل شپېلۍ ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې اینو کې وايي څه
یو ورېم دې کېږدی نه د ګرېوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکریو د لیمو کې وايي څه
یو باغ یې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خیال مې نور د سترګو په زانګو کې وايي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو شين انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړینې وروسته
درې څیزونه په میراث پاتې دي
اس
او هوجره
او یوه سره په وینو وللې توره.

***

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وینو
او ډوډۍ د واده شین انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببه

کلونه وړاندې مې ورته وویل:
دا ستا د شونډو څاڅکی په څو دی؟
وې: ستا د پلار او د نیکه وینه
او نن مې بیا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلتوب دې وایه په څو دی؟
راته یې وویل:
ګرانه!
یوازې یوه ډوډۍ!

۳۱/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ایینو کې لامبي
❋❋❋
پرښتې ! ای پرښتې !
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنو نه))
❋❋❋
پرښتې ! ای پرښتې !
لاره دې سپینه،
شپې دې سپینې،
وایه تا راته نن څه راوړي؟
((دا د سپینکي لمر د لاس سپینه توره))
❋❋❋
پر پګړۍ ګل،
لاس کې مې توره شنه شوه
پښتو ! سپین آس شه
چې د وخت د مغولو جنګ له ورځم.
۲/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه

سـکروټې دي، لمبـې دي خـو ټـوکېږي يـوه ونـه
کلونـه پـس دې ښـار کـې زرغـونېږي يـوه ونـه
رګ رګ کې يې د پـاڅو خيـر کـه وينـه پـاتې نـه ده
ريښـه يـې پـه اوبـو کـې ده غـوړېږي يـوه ونـه
د څانګو په کېږديو کې يو غږ د شپېلۍ نه شته
کـوچۍ ښـارو رادرومـه چـې لـويېږي يـوه ونـه
مـنم چـې بـه لـوګر راتـه کښـت لـو کـړي د لونګـو
تـالو نـه د لاره کلـه تېرېـږي يـوه ونـه؟
سـپېرو سـپېرو شـملو تـه بـه سـبا ګلونـه راوړي
په سر مې چې نن سيورى سيورى کېږي يوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جل، دا برسات

شوګير چې درته شپو پر څښو مات راوړی دی
يو خوب مې درته سترګو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن رېږدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور ځنې تورات راوړی دی
دا چا ويل چې وړې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وړو ميکائيل ته هم خيرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر ګلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو دا ساعت خير دی چې مرو
تقدير راته بس دغسې حيات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خو يې زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوب کوترې

ما بېګاني خوبونه
د ښکلي سیند په طلايي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترې او کوچي سیند د څپو کېږدۍ کې نه ځایېږي
کبه !
دا څه مې وکړل؟

❋❋❋

سیند مې د خوب زخمي کوترو ته یو بام نه لري
د سیند لاسونه خو د غره کاڼو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه !
دا څه مې وکړل؟
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
یو سیوری، یو پناه خو شه !
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترې درد دوا خو شه !
((نه... نه !
مور مې لګیا ده له سهاره تر ماښامه په زړو ګوتو جامې مینځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور مې تمامه ورځ ایینې سره خبرې کوې
زما هم خوب راځي)).

❋❋❋

سیند لا روان دی
سیند بهېږي پسې
د خوب کوترې مې کوچۍ شوې ببرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات لمر

یو ستوری ستورو وواژه یو لمر د سبا مات شو
د غرونو په لاسونو مې یو غر د سبا مات شو
منم چې سپین سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاړه
موسم د سبا راغی خو وزر د سبا مات شو
دا بیا مې د نشو په ګناه څه نیسې زاهده؟
ساقي لاړه منصور شو او ساغر د سبا مات شو
دا شپې پرېږده اوږدې شي ان چې ستوري ځانګې وکړي
کلاله! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو
مورېوړ د رڼا نه یو تښتېدلو وریځو راشئ!
رهبر د سبا نه شته دی، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دار - هغه چنار

پښتنو وينو غوټۍ وکړې بهار دی
ساقي ګوره چې پېړۍ وروسته مو وار دی
پورورې څه د تاک د پېغلې نه يو
هر يو رګ يې زموږ د سرو وينو ابشار دی
زنګ وهلې تورې غړپ د لمبو غوارې
ساقي زار شم راکوه يې چې خمار دی
لا د ژيو سوداګر سره جګړه ده
لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی
رباب ګونګ دی ادم هېرې چيغې غوارې
چا ترې وړی د درخو د غارې هار دی
شنو زمريو ددې غرو ته خبر ورکړئ
چې اباد لا د زړو بګوو غار دی
بيا پر غاړو د شملو غرونه او چت شول
اورګډ شوی د ټيکريو پر بازار دی
هره پېغله ملالۍ، هر ځوان ايوب دی
هر سنګر مو سور ميوند د کندهار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربځـــو دا مـــو د يـــو ځـــو ســـتورو نبـــزې دي
لا کـــاروان مـــو د لمرونـــو خـــو پـــه لار دی
ازمـــوينې تـــه يـــې وختـــه ! څـــه حاجـــت شـــته؟
يـــو پـــه دوو تو تـــو لـــوی، بـــل پـــه انګـــار دی
هـــر يـــو ښـــاخ يـــې چـــې و دار د ژيـــد ارانو
هغـــه وور نيـــالګی هســـک شـــوی لـــوی چنـــار دی
تـــه پـــه نشـــته غـــوږ کـــږه خـــولۍ پـــه ســـر وره
مـــا ترلـــی د خوشـــال بابـــا دســـتار دی
اوس نـــو زر لالـــي د نـــورو ترېنـــه زار کـــړئ
چې مـــې ځورنـــد خپـــل لالـــی پـــر ســـر د دار دی.

۳/۸/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې ته...

مینې ! له شرمه د ر کتلی نه شم
پېریان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بیا د عشق د پربنتې د ګرېوانه غاړې ته لاس اچوي
ابلیس لګیا دی پر زمزمو ، د ګناه خپله کېږدۍ غوړوي
مینې له شرمه د ر کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
سیلۍ الوتې زموږ د باغ
د سرو ګلونو د ښایسته وو
پاکو میندو په کمڅو کې تومتونه اوبې
مسیح تېره توره په لاس د تومتونو په
واښونو کې زنګېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مینې پاتې نه دی
مینې له شرمه د ر کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
چې مو هر غر پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د یوه نر پر قبر هم نه شته
شیطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تخت د سلیمان ګرځوي
پېریان یې حمد بولي،
مرغان پرې سیوری کوي،
او به زموږ له لپو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مینې له شرمه درکتلی نه شم!

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نه شته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوڅو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
دښمنې ښکاري.
مینې له شرمه درکتلی نه شم!

۱۲/۹/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

ای شپې !
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځایېږي خونه
❋❋❋
شپه د کمځو د غرونو ټال کې ځنګېدلې راغله
پلو د تورو وربېځو
په کې پاولې د ستورو
لکه:
کوچۍ پېغله رمه کې د ښایسته وریو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې !
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

بیا رانغلي ښو ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو له بامونو
ځلو وهلي ګوره څه خواره واره پرې ګرځي
د شوندو بوراګانو مې ستا د شوندو پر ګلونو
په خپل شرنګ به ویده شمه، په خپل شرنګ به راویښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو ګرځوه مې په لاسونو
زما مینه یو سیند دی او ستا زړه وړو کوټې کلی
دا سیند چېرته جانانه او کېږدې د حبابونو
لاښکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو.

۱۳۷۶ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي
چې تر اوسه پورې
لا د زمان د اسماني سکوت
د دنګو ، دنګو غرو غاړو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سېلاب د بهوونکي په نوم
د خداى له شرمه
زنداني د تورې ځمځې پاتې
هاسې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللى وي
ځکه:
د ژوند د بنده ګانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوجرې او دا شملې

نه ساقي شته، نه جانان شته مازيګر دی
څو مره تږی د پېړيو مې ساغر دی
پسرلی نه دی پرې نوم د سپرلي مه ږدئ
ډوب په وينو کې يو سور چريک د لمر دی
د نارنجو ښاخ منم ورته بنګړي شو
خو مات شوی مې مړوند د سپين سهر دی
نازولې سپوږمۍ مه خبره شه تمه
چې د وربځو اوښ ولاړ درته پر سر دی
شنه منګي مې د جنکو پر ولو مات شول
د نامرده مغل يون پر دې ګودر دی
رانه اخلي د رڼو ستورو ناموس مې
چې ويده د شپو په تيکو کې خنجر دی
ته دې غشي وروره ګوندې چې وينښ شم
لا مې پاتې ځای په زړه کې د پرهر دی
د دېرو د قام شملې ورنه لوګي کړئ
د هوجرو طالب ختلی په سنګر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک

ځو میاشتې وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي
ګلان د اوښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد ښکلې زانګو زنګوم.

❋❋❋

همدا چې لمر شین شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مین په کاڼو ولي
زموږ په ښار کې د مینو د سنګسار پسرلی بیا راغلی
نو لوپټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترګو یو انځور
د نارنجي غړ پر وریښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
زانګو نه باد یو نه سي
راته سنګسار یې نه کړي
ځو میاشتې وشوې چې درتللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړوند

مړوند یو خوب، مړوند ستړیا نه لري
مړوند د غره د ابۍ پۍ رودلي.
❋❋❋
تا د سکندر کله ژړا لیدلې؟
یو سپین مړوند پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي
یو سپین مړوند یې د غرور د اسویال ربېلی
❋❋❋
سکندر له لیرې لارو راغی د فیلانو له سرو تېر شوی
سکندر د پاروپامیزاد ښاپېریو شنه خوبونه ویني
یو سپین مړوند ورته جګړې ته وتی
وربانديې تندر د مړوند ووري
خو ای د سپین مړوند ((روښانه)) پېغلې
توري په ورو،
توري په پام وروه
سکندر په توري هغه سپینه ډوډۍ نیمه کړله
نقاب دې سپین مړوند ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لور غزل

پلــو پــرې د مــخ خــور کــړه غوړېــدلي دي ســرونه
جانانــه ! ســتا وربــل تــه مــوږ کرلــي دي ســرونه
دې قام ته د منصور وایه کوم دار شته دی که نه شته؟
لــوګرو کــه هــر څــو ورنــه رېبلــي دي ســرونه
د یــار د ســینې دښــته کــې د هــار نســیمه وروځــه
غمــي نــه دي دې ټــال کــې زنګېــدلي دي ســرونه
څراغ چې شي دې دښته کې د وخت سترې کاروان ته
پــه لــوړ ښــاخ د چنــار کــې ځړېــدلي دي ســرونه
چې سرې سیلۍ شوې ګونګې او د لور غزل یې وچ کړ
هــر ګــل مــو هــرې پــاڼې تــه ښــندلي دي ســرونه
ایــرې شــول خــو یــو چــم د ټیټېــدلو یــې زده نــه کــړ
الله مـــو د غیـــرت پـــر لمبـــو وللـــي دي ســـرونه
رقیـب پـر ډمـو وپلـوره مـوږ سـر داو کـړ پـر حـورو
یــو چاتــه پــه ســوغات کــې مــو لېږلــي دي ســرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ ترې د سترګو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
دې دار ځنې ملګرو خو دا سر د منصور راوړئ
چې پښو لاندې کړ وربځو ، چې د شپو ډمې پرې خاندي
د لمر تېې آسونو نه لوېدلی غرور راوړئ
د سترګو تور مو بار که د ((یعقوب)) کړ پر اوښانو
دې وربې مېلمنې ته لږ د ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د چم ونه

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپین ټټر یې یو څو څاڅکي دي د خامو پیو
څانګې یې زړه روي،
تیونه یې ارې وړي دي.

❋❋❋

ونې ! سپرلی دی
واورې نه شته چې کفن شي درته
زما د مور شنه لوپټه هم بېګاه غلو وړې ده
ما مې خیالي څادر ګرو کړ
ـ د کلو وږی ومـ
د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

❋❋❋

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
مور مې سر توره ده
ټیکری نه لري
نه څه شمله شته
نه څه خوردی څادر
زموږ د پرې مازیګری نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سیوری، یو ګل

مرغو ! چوپ شئ ماله خوب راځي
دلته د زړونو باغچې شنډې دي
یو سیوری او یو ګل نه شته
دلته د سین سپینو هنداروکې
د لمر
د طلایي کبانو رنګ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسۍ
قتلې شولې
غشو یووړې
او بنګړیواله سپوږمۍ
دلته د تاک پښغلو ته
د ستورو بنګړي نه اچوي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغیو چوپ شئ ماله خوب راځئ !
❋❋❋
دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپرلي ښکلې شهۍ
د قاف دېوانو وړې
دلته پرونو
د ((ایوب)) سیوری راخوردی
هرې پاڼې
هر اندام نه یې چینجيووري
دلته تیارې
د شپو په بلاربو اسپو راغلې
د رڼا درمو لو کوي
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شیروار نه د سپېدو کټو ې تشې راځي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

ځومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
ځومره نېکمرغه يم ګناه کومه.

❋❋❋

زما د کور دا دېوالونه
د ځو خاورو
ځو اوبو
او د څه لمر
ځو ترکيبونه نه دي
زما له کوره دېوالونه د ښيښو راتاو دي
زما او زما د کاله ختې يې
د تاک
او د انګورو
او شرابو
په لاسو اېښې ده
ما مې د سترګو د راښه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

❋❋❋

دومره مغرور يم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د نازولي دربار سیوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
یوه شېبه زما د لاس ببړۍ
د ښکلو د سینو په سمندر کې
سترې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې یم
پلار مې تر مړینې نه یوه ګړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وږو لاندې
زموږ د کلي د بزګر له ارتینې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو شنه ګلان مې د زړګي پر مسا پرې د ښتې ځانګې وکړې،
وغوړېږي
کله چې لمر شین شي.

❋ ❋ ❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو طلایي کبان په ښکلو او زرینو وزرو
زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونونه خوبونه مینځي
کله چې لمر شین شي.

❋ ❋ ❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو هغه پېغله هوسۍ را شي
تر ببګاه زما د زړه په جل وهلیو کروندو کې څري
کله چې لمر شین شي.

❋ ❋ ❋

زما د زړه د ښته کې ځاځکي د باران نهووري
زما د سترګو چینه وچه ده، د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي
څو کاله وشول چې زړلۍ مې د زړګي پر فصل ووري او کېږدۍ مې
تو پانونو وړې
نو ستا د یاد هغو ګلونو ته باران،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو کبانو ته اوبه،
او دې هو سی ته به شپونکی څنګه شي.
❋❋❋
بېګاه شپونکی باد ستا د څڼو له غرو راغی
په پګړۍ کې يې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې لمر هغه زرين وستنی نه و راتاو
چا يې په تشې او رېښې رېښې بخڅۍ کې يو د ستورو نارنج نه وايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مسا پر شو ورنه
څومره تنها،
څومره يوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.
❋❋❋
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پر هغو لويو پلنګې کټونو
يو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو ورو ي، ګډوي ځان ته زموږ د کلي سپينې هيلۍ
زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو ورو لوګيو پر ځای
خورې ورې دي د ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلو وينې
کلي کې يو سيوری د برېتو
او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته
رښتيا!
د کلي په دېره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زلمیو ځنورو
د اتڼ هغه سکنې مابنام درياد شي که نه؟
❋❋❋
ستا د یادونو شنه ګلان مې
د زړګي پر مساپرې دښتې ځانګې وکړي
وغوړيږي،
کله

چې
لمر
شین
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو اس د سپینو وربځو دی د وربځو ګلان پلوري
د ستورو په تېشو یې جوړې کړي ورته څنې
نن دلته په دې چم کې یو کافر دی بتان پلوري
یو بار یې د رنګ راوړ د سپرلي جوارګر ګورئ
چې څومره یې ګران راوړ چې یې څومره ارزان پلوري
یو شین لوګی راخور دی یو سور اور دی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی اذان پلوري
بازار یې د نور لوټ کړ د اسمان سپینې کوترې
له لمر څنې ټیک اخلي او د ستورو کاروان پلوري
د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسحق ننګیال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان- الینګار، دبسرام کلی، ۱۳۳۵ل کال.

زده کړه:

سیمه ییز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پولیسو اکاډمي.

دنده:

د پولیسو اکاډمۍ تدریسي غړی، د څارندوی مجلې او پیام ورځپاڼې خبریال او د لیکوالو ټولنه کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدیر او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب اداري امر.

اثار- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، ۳- هغه شپې هغه کلونه، ۴- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولګې) ۵- (۱-ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه څادر، ۳- سندونه هم مري، ۴- دا جل دا برسات او ځینې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سیندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سیند په منګي کې (د بېلابېلو لیکنو ټولګه) او یو شمېر نورې لیکنې.

مړینه: پېښور، ۱۳۷۷ل کال د ثور اتمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو باد ، یو منصور

یو بـــاد رالګېـــدلی مالـــه ځانـــه ســـره وړي
د زړه اس مـــې لـــه بـــاره د ارمانـــه ســـره وړي
د شـپـو پـراوښ یـو غـل دی زمـوږ کلـي تـه راغلـی
ګلونـــه او باغونـــه لـــه باغوانـــه ســـره وړي
یـو پـل وم چېرتـه لـرې ستا پـر لاره زرغـون شـوی
یـو لـوټ مـې اوس لـه بادولـه بارانـه سـره وړي
یو څوک دی ستا لاس شراب یې ټول راځنې وڅښـل
دا سـره کېـږدی د خـوب مـې لـه توپانـه سره وړي
زمـوږه یـې پـه سترګو کـې د شـپو دوړې شیندلي
دا لـوی کـاروان مـو ځکـه لـه څاروانـه سره وړي
نـارې د انـاالحق یـې ورتـه وچـې کـړې پـر ژبـې
منصـور وطـن مـې دارتـه لـه ایمانـه سـره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی په ۱۳۴۶ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. په ۱۳۶۶ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او په ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. په ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او په همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. په ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل کې د لويو جنګسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره ګوښه شو.ملګرو ملتونو(UNAMA) استاد يون ته وړانديز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده درو سپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملګرو په زيات ټينګار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د رياست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي.استاد يون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلو اک ليکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د واقعيتونو او حقايقو د څرګندېيان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او ګټورو نظرياتو ته هم غلط رنګ او تعبير ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينګه مخالفت کوي. زهددې شاهد يم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، او ډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اېښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی. استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان د کلتوري ودې ټولنې) او (د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډېټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم په لسګونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.
سربېره پر دې، په يو زيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثار

الف- پنځوني:

کتاب نوم	څرنګوالی	چاپکال
• متکور	لومړی شعري ټولګه	دويم ١٣٨٧
• په اورونو کې سندرې	دويمه شعري ټولګه	دويم ١٣٨٧

ب- راټولوني:

• هيلې	ګډه شعري ټولګه	دويم ١٣٨٧
• نيمګړي ارمانونه	د حيران شعري ټولګه	دويم ١٣٨٧
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دويم ١٣٨٧
• د نازو انا ياد	د سيمينار د ليکنو ټولګه	دويم ١٣٨٧
• د استاد الفت نثري کليات	د استاد الفت نثرونه	دريم ١٣٨٧
• سيندونه هم مري	د اسحق ننګيال شعري منتخبات	دويم ١٣٨٧

ج- ژباړنې:

• د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه	د پوهنوال روستارتره کي اثر	دويم ١٣٨٧
• .د افغانستان فرهنګي ميراثونو ته يوه کتنه	د نينسي دوپرې اثر	دويم ١٣٨٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په افغانستان کې د جګړې جنايتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کي اثر دويم ۱۳۸۷

د - يو نليکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو يونليک دويم ۱۳۸۷
- که يون دی يون دی د اروپا يونليک لومړی ۱۳۸۷
- د پنتاګون ترڅنډو د امريکا يونليک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد ګل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷
- استاد زيار د پښتني فرهنګ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷
- د کابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته او ښتي زيانونه دويم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷
- ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لويه جرګه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷
- انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري يون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ايډيال لومړی ۱۳۸۷
- د کتابونو په وږمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سياسي کړليچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو ليکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اوسنۍ رسنۍ لومړی ۱۳۸۷
- که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای(ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته د نور زغم او سبلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-13-6

د خپرونو لړ: (۱۴)

9 789936 500136 >

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library